

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

3/2025

Březen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. Libor Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, Mgr. J. Machonský,
PhDr. L. Tvrdá, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 31. 3. 2025
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

[https://knihovna.urad.mfcz.cz/
bulletin.php](https://knihovna.urad.mfcz.cz/bulletin.php) (intranet)

[https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin/](https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. L. Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám březnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Letošní leden znamenal pětileté výročí od vystoupení Velké Británie z Evropské unie, čímž se formálně završil proces zahájený referendem v roce 2016. Británie se tak stala jedinou členskou zemí, která Unii opustila. Toto výročí bylo příležitostí pro bilancování úspěšnosti vyjednávání nových podmínek a celkového smyslu britského odchodu. Komplikovanému procesu vyjednávání, který překlenul funkční období několika britských premiérů a nebyl do dnešních dnů zcela završen, se věnujeme v rubrice Podrobně k tématu v přehledovém článku s názvem „Pětileté výročí brexitu: bilance, rozčarování a posun priorit“. V článku sledujeme komentáře nejen k ekonomicko-politickým následkům brexitu, ale taktéž si všímáme vývoje veřejného mínění v Británii, který signalizuje nespokojenost s výsledky brexitu či způsobem jeho provedení. Na rozdíl od mnohých slibů se totiž brexit spíše než jednorázovou událostí stal kontinuálním procesem, který s sebou přináší nemalé náklady.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Machonský
člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Evropská komise zveřejnila **DEBT SUSTAINABILITY MONITOR 2024**. Přináší přehled fiskální udržitelnosti a jejích problémů v jednotlivých členských státech EU v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu. viz: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2024_en?pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=ecfin-new-publication.

Nová publikace OECD **Taxing capital gains: country experiences and challenges** zkoumá zkušenosti zemí OECD se zdaněním kapitálových zisků viz: https://www.oecd.org/en/publications/taxing-capital-gains_9e33bd2b-en.html

Zaměstnancům MF je nově umožněn **přístup do elektronického archivu odborných časopisů American Economic Association**, které byly dříve dostupné v Odborné knihovně v tištěné verzi viz: <https://pubs.aeaweb.org/action/showJournals?type=subscribed>

Publikováno na webu MF

28.2.2025 byla zveřejněna Zpráva o řízení státního dluhu ČR v roce 2024 viz: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/rizeni-statniho-dluhu/publikace/zprava-o-rizeni-statniho-dluhu/2024>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Pětileté výročí brexitu: bilance, rozčarování a posun priorit	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	10
Daně.....	10
Ekonomické vědy. Ekonomie	15
Finance. Bankovnictví. Měnový systém	15
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	20
Informatika. Počítače.....	24
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	24
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	24
Podnik a podnikání	26
Pojišťovnictví. Sociální péče	28
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	29
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	30
Právo.....	31
Statistika. Demografie. Sociologie	33
Veřejná správa	35
Veřejné finance. Rozpočet.....	37
Zdravotnictví	41
Životní úroveň	41
Ostatní	41
Přehled nových knih	47

Pětileté výročí brexitu: bilance, rozčarování a posun priorit

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 5903, [Informační podpora a knihovna](#). [Archiv vydaných čísel](#)

31. ledna letošního roku uplynulo pět let od vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Formálně tak byl ukončen proces započatý 29. 3. 2017, kdy Británie aktivovala článek 50 Lisabonské smlouvy na základě výsledků referenda z konce června 2016. Stala se tak jedinou členskou zemí, která z Evropské unie vystoupila. Odluka britských struktur od unijních je však stále probíhajícím procesem, stejně jako vývoj britského veřejného mínění o brexitu, jeho dopadech a otázkách jeho přínosu Velké Británii. Pětileté výročí se také stalo pro zahraniční i domácí tisk příležitostí pro bilancování nejen úspěšnosti britské vlády při vyjednávání o nových obchodních, celních a správních podmínkách, ale i smysluplnosti britského odchodu.

Vyjednávání o podobě budoucích obchodních a celních vztahů

Referendum o setrvání v EU bylo zmíněno tehdejšími předsedou Konzervativní strany a pozdějším premiérem Davidem Cameronem v rámci jeho euroskeptického projevu 23. ledna 2013 (tzv. *Bloomberg speech*)¹. Cameron v témže projevu podmínil konání referenda výhrou Konzervativní strany v parlamentních volbách v roce 2015 za silících euroskeptických nálad v konzervativnější části politického spektra. Politická debata se posunula od vyjednávání výhodnějších podmínek působení Británie v EU k otázce samotného setrvání v Unii. Ačkoli má v britském právním systému referendum pouze poradní váhu (obdobně jako referendum o britském setrvání v Evropském hospodářském společenství v roce 1975 s 67,2% podporou pro setrvání), jeho výsledek nakonec vedl k právním krokům, aktivně směřujícím k vystoupení z EU. Konzervativní strana ve volbách v roce 2015 získala 36,9 % (330 mandátů) oproti Labouristům s 30,4 % (232 mandátů). Referendum, uskutečněné 23. června 2016, potvrdilo podporu 51,89 % hlasujících pro odchod z EU. David Cameron, který sám podporoval setrvání Británie v EU, se ale současně snažil najít rovnováhu mezi domácí podporou setrvání v EU a euroskeptiky (mj. strana UKIP a část Konzervativní strany) za současné platnosti výjimek specifických pro Británii (tzv. opt-outs), kvůli výsledku referenda rezignoval na post předsedy Konzervativní strany i předsedy vlády a v obou funkcích byl nahrazen Theresou Mayovou. Parlament v únoru 2017 schválil zákon o odchodu z Evropské unie, tzv. European Union (Notification of Withdrawal) Act 2017, který T. Mayové umožnil aktivaci článku 50 29. března téhož roku. Británie tak vstoupila do dvouletého přechodného období k smluvní úpravě vzájemných vztahů, než dojde k platnému vystoupení z EU.

Toto přechodné období bylo završeno dvojím odmítnutím smlouvy o modalitách brexitu britským parlamentem v prvním čtvrtletí roku 2019. Podoba smlouvy o podmínkách odchodu a dalších vzájemných vztahů podle kritiků nedostatečně řešila problematiku dalších hospodářských vztahů, pohybu osob, zejména ale pro Británii důležitou otázku hranice Irska a Severního Irska. Nárůst separatistických tendencí po referendu vyvolal nové obavy o opětovné rozdmýchání konfliktu, a tzv. „Irská otázka“ byla jedním z předních projednávaných témat i v následujících letech. Termín odchodu byl ze strany EU posunut na 31. října 2019, což bylo rozhodnutí vítané oběma stranami². Britská politická scéna jen ztěžka nacházela shodu na podobě podmínek odchodu, často byla diskutována možnost tzv. „tvrdého brexitu“ jako krajní scénář, kdy nedojde k uzavření jakékoli dohody a Británie tak opustí EU ze dne na den v pozici třetí země bez jakýchkoli smluv o obchodu či pohybu osob, což by mělo pro ostrovní ekonomiku nedozírné následky. Vzhledem k míře negativních dopadů schválila Rada EU pružný odklad brexitu, k němuž došlo 31. 1. 2020. Smlouvy byly oboustranně schváleny kvůli tomu, že nebyly kompletní v provizorním režimu tak, aby bylo možné jejich dopracování a předešlo se „tvrdému

¹ David Cameron's EU speech – full text. Online. In: The Guardian. 23. 1. 2013. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/politics/2013/jan/23/david-cameron-eu-speech-referendum> [cit. 2025-03-04]

² Erleichterung in Brüssel über Brexit-Aufschub. In: Frankfurter Allgemeine Zeitung. Online. 11. 4. 2019. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20190411191558/https://edition.faz.net/faz-edition/seite-eins/2019-04-12/erleichterung-in-bruessel-ueber-brexit-aufschub/294895.html> [cit. 2025-03-03]

brexitu“³. Následovalo další roční přechodné období, během něhož Velká Británie dále plnila své závazky vůči EU a byla povinna předložit podrobný plán pro další úpravu vzájemných vztahů s EU. Výsledkem byla obchodní dohoda⁴, která vstoupila v platnost s koncem přechodného období 2. ledna 2021. Spolu s obchodní dohodou Trade and Cooperation Agreement (TCA) byly uzavřeny Dohoda o spolupráci pro bezpečné a mírové využití jaderné energie a Dohoda o bezpečnostních postupech pro výměnu a ochranu utajovaných informací. TCA sice nedosahovala úrovně spolupráce a integrace jako během členství v EU, přesahovala však rámec obvyklých obchodních smluv. Upravovala tři stěžejní oblasti: obchodní ujednání (upravuje obchod se zbožím a službami, digitální obchod, daňovou transparentnost aj.), rámec pro vymáhání práva a justiční spolupráci v trestních a občanskoprávních věcech (zejm. spolupráce v oblasti přeshraniční trestné činnosti), a ustanovení o řešení sporů, základních hodnotách a ochranných opatřeních. Poslední část je spjata se založením Rady partnerství, orgánu koordinujícího a zajišťujícího řádné plnění a výklad dohody (složená ze zástupců EU a Spojeného Království)⁵.

Odchod z jednotného trhu s sebou přinesl i změny v oblasti daní z přidané hodnoty. Zboží dodávané přes hranice bylo nově kategorizováno jako dovoz či vývoz zboží, spadající pod příslušnou legislativu účastných zemí. Podmínky pro výměru DPH, osvobození od daně a obecný přehled platných podmínek přeshraničního obchodu přináší přehled vypracovaný Generálním finančním ředitelstvím,⁶ včetně výjimek pro obchod se Severním Irskem. Problematikou DPH ve Velké Británii po brexitu se podrobně zabývá diplomová práce Lauriho Hatunena obhájená na helsinské právnické fakultě v roce 2024⁷.

Svébytný problém pak tvořila tzv. Irská otázka. Vystoupení z EU pro Velkou Británii znamenalo i opuštění Schengenského prostoru (otázka migrace byla jedním z předních témat euroskeptiků, podporujících vystoupení z EU), a představovalo by tak neplnění Belfastské dohody z roku 1998 umožňující volný pohyb osob mezi Irskem a Severním Irskem. Součástí Dohody o vystoupení z EU byl proto i Protokol o Severním Irsku (platný od 1. 1. 2021), zajišťující kontroly zboží přepravovaného z EU do Velké Británie, ale současně nevytvářející tvrdou hranici. Spory o irskou otázku byly uzavřeny v březnu 2023, kdy EU a UK uzavřely tzv. Windsorský rámec, který v definitivní podobě upravoval vztahy Severního Irsku a Irsku jako země EU⁸. Finální podoba dohody zajišťuje plynulejší tok zboží mezi oběma zeměmi při snížené byrokratické zátěži, zvyšuje dostupnost britských produktů v Severním Irsku vč. léků podléhajících britské regulaci a zabezpečuje suverenitu Severního Irsku, jehož regionální parlament může v rámci tzv. Stormontské brzdy dočasně pozastavit uplatňování unijních pravidel⁹. Urovnání irské otázky bylo některými státními představiteli označováno jako symbolická tečka za brexitem¹⁰.

³ Tvrdý brexit zažehnan. Jak se dále vyvíjí vztahy mezi EU a Spojeným královstvím?. In: Tvoříme Evropu. Online. 26. 2. 2021. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/2021/02/26/tvrdy-brexit-zazehnan-jak-se-dale-vyviji-vztahy-mezi-eu-a-spojnym-kralovstvim/> [cit. 2025-03-11]

⁴ „Nekonečný“ brexit vyvrcholil obchodní dohodou. Británie ale končí v programu Erasmus. In: Aktuálně.cz. Online. 25. 12. 2020. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/evropska-unie-a-britanie-se-dnes-dohodly-na-podobu-budoucich/r-5819fd1a45f811eb95caac1f6b220ee8/> [cit. 2025-03-17]

⁵ Tvrdý brexit zažehnan. Jak se dále vyvíjí vztahy mezi EU a Spojeným královstvím?. In: Tvoříme Evropu. Online. 26. 2. 2021. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/2021/02/26/tvrdy-brexit-zazehnan-jak-se-dale-vyviji-vztahy-mezi-eu-a-spojnym-kralovstvim/> [cit. 2025-03-11]

⁶ Informace k dopadům vystoupení Spojeného království z EU v oblasti DPH (BREXIT) od 1. 1. 2021. In: Generální finanční ředitelství: Sekce metodiky a výkonu daní. Online. 2020. Dostupné z: <https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/Info-dopady-BREXITu-na-DPH-od-20210101.pdf> [cit. 2025-03-10]

⁷ HATUNEN, Lauri, ÄIMÄ, Kristiina (ed.). *Value added tax in the United Kingdom post-Brexit: A study of diversion through jurisprudence*. Diplomová práce. Helsinky: Faculty of Law. Dostupné také z: <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/60976e65-152d-4416-9dec-668bb8728ef3/content>

⁸ Zástupci EU a Británie formálně podepsali novou dohodu o Severním Irsku. In: České noviny. Online. 24. 3. 2023. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2343370> [cit. 2025-03-11]

⁹ Dohoda o severoirském protokolu je na světě, Sunak ji teď musí prosadit doma. In: Euractiv. Online. 28. 2. 2023. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/brexit/news/dohoda-o-severoiskem-protokolu-je-na-svete-sunak-ji-ted-musi-prosadit-doma/> [cit. 2025-03-03]

¹⁰ Dohoda o Severním Irsku v Británii projde a udělá tečku za brexitem, tvrdí velvyslankyně v Londýně. In: irozhlas.cz. Online. 13. 3. 2023. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/severni-irsko-velka-britanie-brexit-dohoda-bruselske-chlebicky_2303130919_bko [cit. 2025-03-18]

Brexit – vleklý problém, nebo kontinuální proces?

Komplikovaný proces vyjednávání o budoucí podobě vzájemných vztahů, který v různých fázích překlenul funkční období šesti britských premiérů (D. Camerona, T. Mayové, B. Johnsona, L. Trussové, R. Sunaka a K. Starmera), není ukončený a byl v průběhu uplynulých pěti let odrazem různých postojů britské politické reprezentace i průběžně se měnícího veřejného mínění. K výchozímu polarizujícímu prvku těsného výsledku referenda postupně přibývala rostoucí frustrace z provizorií při vyjednávání, odsouvání termínů platnosti nových pravidel i ochlazení vztahů s EU. Následný pokles obchodní bilance, nové komplikace a administrativní zátěž při přeshraničním obchodu s EU a postupná stagnace britské ekonomiky, dále prohloubená ekonomickými dopady pandemie koronaviru a následné energetické krize po vypuknutí války na Ukrajině, vedly ke stálému poklesu veřejné podpory brexitu, kdy začátkem roku 2025 vidí podle průzkumu provedeného britskou vládou 55 % Britů brexit jako chybu (32 % v případě respondentů hlasujících v roce 2016 pro vystoupení) a pouze 11 % jej vnímá pozitivně¹¹. Podrobně se vývoji veřejného mínění věnuje článek prof. J. Curtice *Five years on: why have public attitudes to brexit changed?*¹², včetně bližšího pohledu na dynamiku vývoje postoje k brexitu v rámci skupin původně podporujících nebo oponentů vystoupení z EU.

Na značné ekonomické náklady na vystoupení z EU v podobě, jakou zvolila Konzervativní strana, poukazuje řada studií. Analýza společnosti Goldman Sachs uvádí, že britská ekonomika dosáhla o 5 % nižšího výkonu, než by činil domácí produkt při setrvání v EU¹³. Studie poukazuje na negativní vliv migrační politiky, která zdatelně snížila flexibilitu trhu práce, a vyšší míru inflace ve srovnání s USA a EU (pro období let 2016-2024 uvádí pro USA 27% nárůst spotřebitelských cen, pro eurozónu 24 % a pro Velkou Británii 31 %), a na minimální vliv obchodních dohod se Švýcarskem (nespecifikovaný efekt) a Austrálií (0,8% nárůst HDP). Pokles HDP zaznamenala i studie vypracovaná na zadání londýnské radnice společností Cambridge Econometrics, která jej vyčíslila na 140 miliard liber oproti stavu, kdy Británie setrvala v EU¹⁴. Znatelný je pokles veřejných investic, který podle analýzy Stephena Hunsakera z think-tanku *UK in a changing Europe* od roku 2017 mohl dosáhnout kvůli brexitu až 44 miliard liber¹⁵. Ve své studii se věnuje změnám v sektoru investičních bank a poukazuje na skutečnost, že v letech 2010-2016 Británie čerpala prostřednictvím Evropské investiční banky srovnatelné množství prostředků jako Francie. Britským investičním bankám se při současném tempu růstu financování veřejných investic nepodaří dosáhnout úrovně z let 2010-2016, tedy období spolupráce s Evropskou investiční bankou, minimálně do roku 2028. Další zátěží pro veřejné finance se staly hraniční kontroly, které podle článku *Deutsche Welle*¹⁶ k roku 2024 dosáhly 6 miliard dolarů. Cituje odhad NAO (National Audit Office, Národní auditní úřad), podle něhož britská vláda vynaložila na realizaci 13 nejvýznamnějších programů pro přeshraniční obchod a zlepšení jeho funkčnosti přes 4,7 miliardy liber. Zmiňuje také negativní dopad pozdních oznámení na britské obchodníky během vyjednávání nových podmínek obchodní dohody, kterým vládní přístup zdatelně zmenšil prostor na přípravu a adaptaci. Vlivem „efektu nejistoty“ se podrobně zabývá studie Jun Dua, Oleksandra Shepotyla a Xiaocana Yuana *How did the Brexit uncertainty impact services exports of UK firms?*, zkoumající vliv chaotického vyjednávání na export služeb z Velké Británie. Podle jejích výsledků byly asymetricky zasaženy malé a střední podniky oproti

¹¹ DIFFORD, Dylan. *How do Britons feel about Brexit five years on?* In: YouGov. Online. 29. 1. 2025. Dostupné z: <https://yougov.co.uk/politics/articles/51484-how-do-britons-feel-about-brexit-five-years-on> [cit. 2025-03-12]

¹² CURTICE, John. *Five Years On: Why Have Public Attitudes to Brexit Changed?*. In: Britain in changing Europe. Online. 31. 1. 2025. Dostupné z: <https://ukandeu.ac.uk/five-years-on-why-have-public-attitudes-to-brexit-changed/> [cit. 2025-03-03]

¹³ GILCHRIST, Karen. *Brexit Britain has 'significantly underperformed' other advanced economies, Goldman Sachs says*. In: CNBC. Online. 14. 2. 2024. Dostupné z: <https://www.cnbc.com/2024/02/14/brexit-has-sliced-5percent-off-uk-economic-growth-goldman-sachs-says.html> [cit. 2025-03-12]

¹⁴ *New report reveals UK economy is almost £140billion smaller because of Brexit*. In: London City Hall. Online. 11. 1. 2024. Dostupné z: <https://www.london.gov.uk/new-report-reveals-uk-economy-almost-ps140billion-smaller-because-brexit> [cit. 2025-03-11]

¹⁵ HUNSAKER, Stephen. *The UK has potentially lost £44 billion in public investment due to Brexit*. In: UK in a changing Europe. Online. 17. 10. 2024. Dostupné z: <https://ukandeu.ac.uk/the-uk-has-potentially-lost-44-billion-in-public-investment-due-to-brexit/> [cit. 2025-03-11]

¹⁶ *Post-Brexit trade border controls to cost UK \$6 billion*. In: DW English. Online. 20. 5. 2024. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/post-brexit-trade-border-controls-to-cost-uk-6-billion/a-69129143> [cit. 2025-03-04]

nadnárodním firmám. V letech 2016-2019 se jednalo o 9,2% meziroční pokles srovnatelný s kumulativní ztrátou 146,8 miliard dolarů¹⁷.

Obecnější bilanci pětiletého období přináší Archie Mitchell pro *The Independent*¹⁸. Všímá si stabilně klesající veřejné podpory a hodnocení brexitu a blíže se zabývá v probrexitové kampani akcentovaným tématem nepoměru mezi britskými odvody do unijní pokladny ve srovnání s příjmy, náklady na bydlení, investicemi do zdravotního systému (zvýšení rozpočtu zdravotnictví o 350 milionů liber měsíčně patřilo mezi nejznámější sliby podporovatelů brexitu během kampaně před referendem) a stále chybějící obchodní dohodou s USA. Jill Lawless v bilanci pro agenturu AP cituje údaje britského Úřadu pro rozpočtovou zodpovědnost (Office for Budget Responsibility), podle něž zůstane importní i exportní bilance dlouhodobě o 15 % nižší a ekonomická produktivita o 4 % nižší než v případě setrvání v EU¹⁹. Dodává také, že dopad nedostatečně vyjednaných nových mezinárodních podmínek byl zesílen pandemií koronaviru a válkou na Ukrajině. K obdobným závěrům docházejí také Ben Chu a Tamara Kovacevic v článku pro *BBC Five key impacts of Brexit five years on*²⁰ mapujícím pokles obchodní bilance (citované studie se značně rozcházejí v odhadu mezi 6 % a 30 %), imigraci (zavedení vízové povinnosti pro práci ve Velké Británii snížilo flexibilitu pracovního sektoru, britské univerzity zaznamenaly finanční a personální potíže bez unijních studentů mj. vlivem zrušení účasti na programu Erasmus), cestování (pro krátkodobé turistické pobyty zůstal zachován bezvízový styk, britských občanů cestujících do zemí EU se do budoucna bude týkat povinnost registrace do systému ETIAS), právo (podle údajů britského ministerstva průmyslu a obchodu zůstalo implementováno 6 901 jednotlivých zákonů v souladu s unijním právem, kdy do konce roku 2023 bylo zrušeno necelých 600 nařízení). Věnují se i otázce finančních příjmů a výdajů během členství v EU. Fiskální benefit vyčíslila studie na 9 miliard liber ročně, přičemž Británie v rámci Smlouvy o odstoupení zaplatila 14,9 miliardy liber v letech 2021-2023 a dalších 6,4 miliardy doplatí v několikaletém budoucím období. Finančním, ekonomickým a bankovním aspektům brexitu se podrobně věnuje rozhovor s Jonathanem Haskelem, externím členem Výboru pro měnovou politiku Bank of England²¹. Rozhovor se zabývá faktory ovlivňujícími inflaci, příčinami poklesu reálných mezd, zranitelností britského finančního sektoru a metodikou výpočtů poklesu HDP. Souhrnné ohlédnutí za pětiletým pobrexitovým obdobím přináší i článek Petera Foster a Amy Borettové pro *Financial Times*²². Podobně jako v případě předchozích zmíněných článků docházejí autoři ke shodným závěrům pro oblasti školství, obchodu a zdravotnictví. Britské univerzity zaznamenaly více než 50% pokles studentů ze zemí EU a ve snaze vyrovnat tuto ztrátu se částečně reorientují na asijské a africké země. V případě obchodu zdůrazňují dopad opuštění jednotného evropského trhu, kdy britský export v roce 2023 vzrostl o 0,3 % ve srovnání s 4,2% průměrem OECD v důsledku celní administrativní zátěže: v uvedeném roce pohyb zboží mezi Unii a Británií znamenal 41 milionů celních prohlášení.

Snahy o nový začátek ve vzájemných vztazích

Nedlouho po vstoupení v platnost Dohody mezi EU a Spojeným královstvím o obchodu a spolupráci (TCA) v květnu 2021 byla patrná snaha o normalizaci napjatých vztahů mezi EU a Británií. V červnu 2021 na summitu G7 v Cornwallu nabídl francouzský prezident E. Macron britskému premiérovi a zastánci

¹⁷ JUN, Du, SHEPOTYLO, Oleksander, YUAN, Xiaocan. *How did the Brexit uncertainty impact services exports of UK firms?*. In: Springer Nature. Online. 3. 1. 2025. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1057/s42214-024-00202-6> [cit. 2025-03-18]

¹⁸ MITCHELL, Archie. *Brexit five years on: What was promised vs what we got*. In: The Independent. Online. 31. 1. 2025. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/brexit-eu-anniversary-leave-starmer-reform-boris-johnson-b2689370.html> [cit. 2025-03-12]

¹⁹ LAWLESS, Jill. *5 years after Britain left the EU, the full impact of Brexit is still emerging*. In: AP. Online. 31. 1. 2025. Dostupné z: <https://apnews.com/article/brexit-five-year-anniversary-uk-eu-economy-8a8b87fb3ddd9e9ac278469c291f97c1> [cit. 2025-03-12]

²⁰ CHU, Ben, KOVACEVIC, Tamara. *Five key impacts of Brexit five years on*. In: BBC. Online. 31. 1. 2025. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/articles/cdrynjz1glpo> [cit. 2025-03-13]

²¹ HASKEL, Jonathan, KLEIN, Matthew C. *The Bank of England's Jonathan Haskel on Inflation, Productivity, Brexit, and More*. In: The Overshoot. Online. 13. 2. 2023. Dostupné z: <https://theovershoot.co/p/the-bank-of-englands-jonathan-haskel> [cit. 2025-03-11]

²² FOSER, Peter, BORRETT, Amy. *How five years of Brexit reshaped Britain*. In: Financial Times. Online. 31. 1. 2025. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/4d2d78b0-eedd-485c-9a9c-4e41baf46146> [cit. 2025-03-11]

brexitu B. Johnsonovi „reset“ vzájemných vztahů, jejichž zlepšení ale podmínil britským dodržováním dohody TCA²³. Pojem „reset“ začal být znovu častěji skloňován v souvislosti s iniciativou současného britského premiéra K. Starmera, který sice neplánuje britské znovuzapojení do jednotného evropského trhu či celní unie, ale navrhuje mj. užší spolupráci v oblastech obrany, bezpečnosti a migrace. Starmer dlouhodobě prosazuje plošné zlepšování vztahů s EU, což je evropskou stranou přijímáno pozitivně, kritici britského přístupu však varují před účelovým výběrem dílčích témat výhodných pro britskou stranu a nutností jednomyslné shody na straně EU pro uzavření jakékoli další dohody²⁴. Ve svém článku pro *Politico* tyto dlouhodobé problémy v evropsko-britském kontaktu zmiňuje i Jon Stone, který vedle bezpečnostní spolupráce vidí hlavní překážku resetu pro evropskou stranu v otázkách programu mobility mladých (návrh časově omezených víz, umožňujících pobyt v Británii v řádu nižších let)²⁵. Situaci ve svém komentáři pro *The Guardian* glosuje Rafael Behr, který si všímá Starmerova důrazu na bezpečnostní politiku jako výchozího bodu s nejvyšší pravděpodobností shody s EU (i v souvislosti s válkou na Ukrajině a nedávným obratem v americko-evropských vztazích), současně ale v jiných oblastech naráží na dlouhodobě nedořešené otázky (francouzské požadavky na rybaření ve vybraných územích Lamanšského průlivu, především německý požadavek na smlouvu o mobilitě mladých a studujících, veterinární dohoda aj.). Starmerovo úsilí považuje autor za v EU vítané, ale ohrožené zabřednutím do dílčích témat²⁶. Systematický rozbor možností současného britského premiéra pro „nový začátek“ vzájemných vztahů rekapituluje perspektivy spolupráce v klíčových oblastech (zejm. bezpečnost a celní opatření) a zasazuje je do současného kontextu mezinárodní politiky s proměňující se rolí USA²⁷. Starmerovi je současně vytýkána také neurčitost požadavků a jasných záměrů²⁸. Komentář kolektivu autorů pro *Politico* upozorňuje na skutečnost, že ačkoli je britská iniciativa ke zlepšení vzájemných vztahů a prohloubení smysluplné spolupráce vítaná, brexit ve světle zhoršující se mezinárodní situace pro Evropskou unii již není předním tématem, tím méně pak specifické britské požadavky v dílčích tématech²⁹. O limitech možností současné kapitoly vyjednávání evropsko-britských vztahů svědčí i výsledky studie Johna Springforda pro *Centre for European Reform*³⁰, který vyčísluje potenciální dopad v současnosti projednávaných smluv mezi Británií a EU na 0,3 % - 0,7 % HDP.

Britský odchod z Evropské unie je kontinuálním procesem, spíše než jednotlivou událostí. Specifický vztah Velké Británie k Evropské unii jako politické entitě nevyhnutelně existuje v kontextu britského pojmu vlastní mezinárodní identity a domácí i světové politické situace. Navzdory důrazu na samostatnost ve vybraných otázkách (zejména migrační, hospodářská a finanční politika), který je součástí příčin řady dosud trvajících sporů i samotného brexitu jako takového, vytváří Velká Británie nový systém koexistence s Evropskou unií, který se v řadě rysů snaží přiblížit systému před jejím

²³ *Macron nabídl Británii reset společných vztahů. Na oplátku žádá dodržení brexitové dohody.* In: irozhlas.cz. Online. 12. 6. 2021. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/macron-johnson-vztahy-reset-eu-brexit-dohoda_2106121232_tzr [cit. 2025-03-18]

²⁴ PARKER, George, FOSTER, Peter. *Keir Starmer looks for post-Brexit 'reset' in meeting with EU leaders.* In: Financial Times [online]. 1. 10. 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/0e7d4f56-dbf8-4aad-bc6f-6f993598362d> [cit. 2025-03-03]

²⁵ STONE, Jon. *Britain wants to reset its Brexit reset.* In: Politico. Online. 31. 12. 2024. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/britain-looks-to-reset-its-brexit-reset/> [cit. 2025-03-10]

²⁶ BEHR, Rafael. *Starmer's EU reset risks being dragged down by the Brexit undertow.* In: The Guardian. Online. 5. 2. 2025. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2025/feb/05/keir-starmer-uk-european-union-brexit-reset> [cit. 2025-03-03]

²⁷ GRANT, Charles, BOND, Ian, MEYERS, Zach, SCAZZIERI, Luigi, CORNAGO, Elisabetta, et. al. *Can Keir Starmer reset relations with the EU?: Annual report 2024.* In: Centre for European Studies. Annual Report 2024. Online. 17. 2. 2025. Dostupné z: <https://www.cer.eu/about/annual-report/2024> [cit. 2025-03-3]

²⁸ FOSTER, Peter, PARKER, George, FISHER, Lucy, BOUNDS, Andy. *Keir Starmer must set clear goals for UK-EU reset, warn diplomats.* In: Financial Times. Online. 28. 9. 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/4d6e5b0f-457e-49d2-b52c-8d85fe5c688d> [cit. 2025-03-03]

²⁹ STONE, Jon, BLOOM, Dan, BLEWETT, Sam. *Brussels lowers its expectations for Keir Starmer's Brexit reset.* In: Politico. Online. 3. 2. 2025. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/brussels-lower-expectation-keir-starmer-brexit-reset/> [cit. 2025-03-03]

³⁰ SPRINGFORD, John. *The gap between the 'Brexit reset' rhetoric and reality.* In: Centre for European reform Online. 10. 12. 2024. Dostupné z: <https://www.cer.eu/insights/gap-between-brexit-reset-rhetoric-and-reality> [cit. 2025-03-10]

vystoupením z Unie, což je mnohdy zdrojem politických a diplomatických komplikací, stejně jako řady paradoxů při definici britských zájmů vůči EU. Proměna veřejného mínění v neprospěch brexitu svědčí o nespokojenosti většiny britských občanů buď se samotným vystoupením z EU, nebo s formou jeho provedení. O komplexnosti podniku svědčí také chaotická vyjednávání s řadou prodlužovaných přechodných lhůt, skokový nárůst administrativní zátěže britských malých a středních podniků a snížený výkon ekonomiky a veřejných financí oproti průměru EU a OECD. Zvýšená zranitelnost britské ekonomiky a její snížená schopnost pružně reagovat na krizová období se projevila během pandemie koronaviru a energetické krize po začátku války na Ukrajině. Současné britské snahy o další sblížení s EU svědčí o rozsahu nutné kooperace při opuštění velkého hospodářského a obchodního celku.

Daně

Nicolas Thoma, André Thoß

Abfindungen: Darf das Ausland einen Teil besteuern?

Odstupné: Mohou zahraniční země část odstupného zdanit?

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 51-52, S. 3131-3133

Správné zdanění odstupného není vždy snadné, a to ani podle vnitrostátních daňových předpisů. Ještě složitější je to v případě, kdy si právo na zdanění "zlatého podání ruky" nárokuje více zemí. V případech přeshraničního odstupného je třeba vždy zohlednit jak hmotněprávní, tak procesní aspekty. Rozhodující jsou doby zaměstnání v zahraničí. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Aus für Scholz' globale Steuerträume

Konec Scholzových globálních daňových snů

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 15 (22.1.2025), S. 8-9

Spojené státy odstoupily prostřednictvím memoranda prezidenta D. Trumpa od dohod o minimálním mezinárodním zdanění z r. 2021. Mezinárodní dohoda schválená více než 140 státy ukládala v případě Evropské unie mezinárodním společností s ročním obratem nad 750 milionů eur dorovnat 15% hranici zdanění zisků v rámci EU se záměrem předejít odvodu daní v zemích s výhodnější sazbou (daňových rájích). Americký Kongres dohodu neintegrovat do domácího právního systému, ačkoli byla přijata tehdejší ministryní financí J. Yellenovou. Konsensus 140 zemí v rámci OECD pozastavil zavedení podobného opatření na úrovni jednotlivých států, v kontextu současné americké obchodní politiky s konfrontačními rysy a odstoupení od stávající smlouvy není vyloučené obnovení prací na minimálním zdanění nadnárodních společností na úrovni jednotlivých zemí.

Beyond tariffs : international finance

Nad rámec cel : mezinárodní finance

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9433, p. 57-58

Příspěvek se věnuje budoucnosti mezinárodního zdanění v souvislosti s plány administrativy amerického prezidenta D. Trumpa zavést tvrdá odvetná opatření v případě, kdy by se jiné státy pokusily aplikovat tzv. dorovnávací daň (top-up tax). Tuto daň je dle pravidel dohodnutých na úrovni OECD v r. 2021 možné použít, pokud jsou zisky nadnárodních společností zdaněny méně než 15% sazbou. Opatření reagovalo na agresivní daňové praktiky některých nadnárodních podniků i zavádění nepřiměřených daňových úlev v různých zemích ve snaze přilákat investice. USA daní příjmy právnických osob pouze 7% daní. Plány Trumpovy administrativy zavádět odvetné daně by mohly dohodnutá pravidla podrýt a navíc nastolit nepřívětivé investiční prostředí s daněmi typu "oko za oko, zub za zub".

Benedetta Guerzoni, Frank Neher

Capital income taxation in the euro area

Zdanění kapitálových příjmů v eurozóně

Quarterly report on the euro area, Vol. 23 (2024), No. 4, p. 37-54

Článek se zabývá zdaněním kapitálových příjmů v eurozóně, zejména jeho trendy a možnými důsledky. Podle autorů mohou být příjmy ze zdanění práce v budoucnu narušeny kvůli demografické změně a státy mohou tyto výpadky kompenzovat vyšším zdaněním kapitálových příjmů, zejména u fyzických osob. Vyšší kapitálové příjmy jsou častější u bohatších domácností, tudíž tato daň může mít vyšší distribuční účinnost. Zvýšení příjmů ze zdanění kapitálu je zapotřebí k zajištění udržitelných daňových systémů; mezi další uváděné strategie patří zjednodušení daní, posílení dodržování daňových předpisů a mezinárodní daňové spolupráce. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quarterly-report-euro-area-grea-vol-23-no-4-2024_en?pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=ecfin-new-publication

Jan Koreček

Daň z nemovitých věcí v praxi

Účetní a daně, Sv. 28, (2025) č. 1, s. 16-27

Autor nejprve stručně popisuje změny zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, pro zdaňovací období r. 2025 (zejména zákonem č. 349/2023 Sb.). Poté se věnuje zdanění různých typů nemovitých věcí, jejichž posouzení může být v některých případech pro vlastníky složité či nejasné. Postupně rozebírá zdanění garáže užívané pro podnikání, zdanění budov užívaných pro rekreační ubytování, zdanění vinného sklípku užívaného k podnikání i zdanění jednotky pro bydlení ve vlastnictví právnické osoby. Vysvětluje také zdanění stavebního pozemku, zdanění zemědělských pozemků pořízených na investici a podávání daňového přiznání k dani z nemovitých věcí.

Pavel Běhounek

Daně z příjmů 2025

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 1-2, s. 8-15

Článek shrnuje změny v daních z příjmů pro r. 2025. Autor nejprve přehledně uvádí zákony novelizující zákon č. 586/1992 Sb. (ZDP) s účinností od 1.1.2025 i později v průběhu r. 2025. Upozorňuje na změny ve zdanění zaměstnaneckých benefitů, u srážkové daně z příjmů ze závislé činnosti, v případě daňové podpory Ukrajiny a u osvobození příjmů pro kryptoaktiva. Dále rozebírá převod daňově podporovaných produktů na stáří a zdanění zaměstnaneckých akcií. Problematika je doplněna praktickými příklady. -- Viz také Účetní a daně č. 1/2025, s. 48-52.

Zdeněk Kuneš

Dodání nemovité věci a DPH. (2.)

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 26, (2025) č. 2-3, s. 47-50

Článek se zabývá problematikou uplatnění daně z přidané hodnoty při dodání nemovité věci v ČR. V této části autor rozebírá dodání nemovité věci, u kterého se uplatní základní sazba daně, a zaměřuje se na pojem "stavební pozemek". Uvádí, že pokud je dodáván pozemek, na kterém je zřízena stavba pevně spojená se zemí, podléhá dodání tohoto pozemku pětiletému testu (případně u nemovitých věcí pořízených před 31.12.2012 je test tříletý). Návazně informuje o možnostech dodání nemovité věci osvobozeného od DPH (dodání pozemku osvobozené od daně, dodání vybrané nemovité věci) i o možnosti volby pro uplatnění daně, která je pro plátce velice důležitá. Problematika je ilustrována několika příklady.

Petra Šmirausová

Dorovnávací daně : koho a jak se dotknou?

Účetnictví, Sv. 2025, č. 2, s. 25-29

Úvod do problematiky tzv. dorovnávací daně, jejímž hlavním účelem je, aby velké nadnárodní společnosti v každém státě, kde mají členské entity generující zisk, tento zisk zdanily minimálně ve výši 15 % efektivní sazbou daně. V ČR byl na konci r. 2023 přijat zákon o dorovnávacích daních (č. 416/2023 Sb.), který zakotvuje pravidla evropské směrnice o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin podniků do českého právního řádu. Článek vymezuje okruh subjektů, kterých se nová úprava týká, a popisuje fungování dorovnávací daně (postup určení kvalifikovaného zisku skupiny ve státě; určení upravené výše zahrnutých daní skupiny ve státě; výpočet efektivní sazby daně ve státě; určení sazby dorovnávací daně a základu dorovnávací daně; výpočet dorovnávací daně). Poté charakterizuje povinnosti spojené s dorovnávacími daněmi (informační přehledy, podání daňových přiznání). Autorka upozorňuje na projednanou novelu zákona č. 416/2023 Sb., která zákon výrazně doplňuje (tisk č. 783). - Poznámky.

Zdeněk Fojtík

Možnosti snížení zdanění na dani z příjmů u fyzických osob prostřednictvím daňového přiznání. (2. část)

Účetní a daně, Sv. 28, (2025) č. 1, s. 7-15

Článek se zaměřuje na nezdanitelné části základu daně z příjmů fyzických osob dle § 15 zákona o daních z příjmů. Poplatníkovi daně z příjmů fyzických osob náleží za r. 2024 daňové úlevy v případech, kdy si zasílá prostředky na některý z podporovaných spořicíh produktů. Autor přibližuje daňově podporované produkty spoření na stáří (penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření a penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění; soukromé životní pojištění; dlouhodobý

investiční produkt) a podmínky pro uplatnění odpočtu u těchto produktů. Následně se zaměřuje na daňové odpočty v případě pojištění dlouhodobé péče a na režim smluv spořicími produktů uzavřených před 1.1.2024.

Vratislav Košťál

Nejvyšší správní soud: Nezákonost evidence nepravomocně stanovené daně

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 1-2, s. 47-48

Seznámení s rozsudkem Nejvyššího správního soudu z 29.8.2024, č. j. 9 Afs 69/2024-26, který řešil otázku, k jakému okamžiku může správce daně předepsat daň na osobní daňový účet daňového subjektu. Konkrétně se jednalo o to, zda mu zákon umožňuje evidovat již stanovenou daň, dosud však nikoliv pravomocně, případně daň, která již byla pravomocně stanovena, ale rozhodnutím o odvolání proti platebnímu výměru byla následně zrušena. Správce daně namítal, že existují rozumné důvody pro evidenci nepravomocně stanovené daně, nicméně NSS se s jeho argumenty neztotožnil. Nepravomocně stanovenou daň by bylo možné evidovat pouze za předpokladu, že by došlo ke změně zákona.

Václav Benda

Novela zákona o DPH od 1.1.2025

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 1-2, s. 21-25

Autor vysvětluje nejvýznamnější věcné změny zákona o dani z přidané hodnoty, které přinesla novela č. 461/2024 Sb. s účinností od 1.1.2025. Některé změny jsou dány evropskou směrnicí o DPH, jedná se zejména o zavedení zvláštního režimu pro malé podniky. Ten umožňuje SME podnikům usazeným na území členského státu se osvobodit od uplatňování DPH v jiném členském státě, než ve kterém mají své sídlo. V návaznosti na to jsou prováděny změny v pravidlech pro registraci osob povinných k dani jako plátců daně, a to zejména v případě překročení limitu obratu. Dále jsou upravena pravidla pro stanovení místa plnění u služeb v oblasti kultury, umění, sportu a vzdělávání. Autor rovněž přibližuje změnu pravidel pro opravu základu daně, odpočet daně i u režimu přenesení daňové povinnosti na příjemce plnění. -- K tématu viz také Účetní a daně č. 1/2025, s. 28-38 a podrobněji ke změnám obratu viz Účetnictví v praxi č. 1-2/2025, s. 31-33.

Tereza Sládková

Pořádková pokuta ukládaná správcem daně

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 1-2, s. 42-44

Správce daně má možnost uložit osobě pořádkovou pokutu k zajištění řádného průběhu řízení. Článek představuje důvody pro uložení pořádkové pokuty, její výši a institut rozhodnutí o uložení pokuty. Autorka zdůrazňuje, že v rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty musí správce daně vždy uvést konkrétní okolnosti, jež umožňují uložení pokuty a ospravedlňují její výši. V článku je poukázáno na faktory, které musí správce daně zohlednit při stanovení výše pokuty, jelikož daňový řád stanovuje pouze její maximální částku (50.000 Kč). Problematika je dokreslena na příkladech.

Jens Denninger, Felicia von Grundherr

Praktische Hinweise zur Verlustrettung durch die Sanierungsklausel : eine steuer- und arbeitsrechtliche Analyse

Praktické tipy pro vymáhání ztrát prostřednictvím sanační doložky : daňová a pracovníprávní analýza

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 50, S. 3062-3069

Nabytí účasti má zpravidla za následek konec daňových ztrát společnosti. Tzv. sanační doložka poskytuje různé možnosti zajištění daňových ztrát, včetně uzavření smlouvy o dílo. Smlouva o dílo jako pracovníprávní nástroj je tedy předpokladem pro záchranu daňové ztráty a musí splňovat požadavky obou právních oblastí. Článek poskytuje návod, jak se vypořádat s mnoha nevyřešenými otázkami, které se v praxi objevují. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Zdeněk Burda

Prominutí daně a příslušenství daně : nad judikaturou správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 1-2, s. 45-54

Výběr komentované judikatury Nejvyššího správního soudu z r. 2024 týkající se sporů ohledně prominutí daně či jejího příslušenství. V úvodu jsou stručně shrnuty nejdůležitější závěry starších obdobných judikátů, dále jsou představeny rozsudky k rozsahu prominutí pokuty za neoznámení

osvobozeného příjmu u pacienta docházejícího na hemodialýzu; k prominutí úroku z prodlení v případě nesprávného uplatnění přenesené daňové povinnosti DPH a k prominutí úroku z prodlení nad rámec pokynu GŘ. Další judikáty se týkají neúměrné délky odvolacího řízení jako důvodu prominutí úroku z prodlení; prominutí úroku z prodlení, když předchází prohršky v posledních třech letech měly nulový dopad i promíjení penále ve vztahu k odsouzení v trestním řízení jako aplikace zákazu dvojího trestání za jednu věc.

Graham Butler

Public pension funds in EU member states : their comparability and tax treatment under the free movement of capital (Keva and Others (case C-39/23))

Veřejnoprávní penzijní fondy v členských státech EU : jejich porovnatelnost a daňový režim dle zásady volného pohybu kapitálu (případ C-39/23 Keva a další)

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 11, p. 526-529

Příspěvek zkoumá daňový režim veřejných penzijních fondů v Evropské unii v souvislosti se zásadou volného pohybu kapitálu obsaženou v č. 63 Smlouvy o fungování EU (SFEU). Seznamuje s rozsudkem SDEU C-39/23 v předběžné otázce zdanění dividend vyplácených veřejnoprávními penzijními fondům a rozdílného zacházení mezi rezidentními (švédskými) a nerezidentními (finskými) fondy. Uvádí rovněž stanovisko generálního advokáta Collinse v otázce nekompatibility švédského daňového práva v otázce volného pohybu kapitálu. Autor potvrzuje omezení čl. 65(1) (a) SFEU a dovozuje teoretickou možnost odlišného zdanění dle residence. Vyzdvihuje také význam Soudního dvora EU při zajišťování souladu národního práva s unijním právem. - Poznámky.

Rainer Stadler, Ulrich Johann, Oliver Rosenberg, Kirsten Placke

Rechtsentwicklungen im Steuerrecht 2024

Legislativní vývoj v daňovém právu v roce 2024

Der Betrieb, Jg. 77 (2024), Nr. 51-52, Beilage Nr. 3, S. 6-15

Rok 2024 začal v daňovém právu 28. března 2024 vyhlášením zákona o růstových příležitostech (Wachstumschancengesetz), který byl původně plánován na rok 2023, a těsně po něm následovaly návrhy dvou ročních daňových zákonů pro r. 2024, kterými chtěl zákonodárce realizovat řadu jednotlivých daňových projektů. Komplexní, systematická daňová reforma se však neuskutečnila. Naopak judikatura významně přispěla k právní jistotě rozhodnutími, o nichž se zde podrobněji pojednává. Aktivní byly i daňové orgány, zejména návrh revize správních zásad pro převodní ceny s ohledem na finanční vztahy uvnitř skupiny má velký praktický význam. Článek se zabývá legislativním vývojem zákona o dani z příjmů, zákona o korporáční dani, zákona o živnostenské dani, zákona o zdanění podnikové transformace, vnějšího daňového zákona a zákona o dani z nemovitostí. - Poznámky. -- K legislativnímu vývoji v Německu v dalších pro ekonomiku relevantních sektorech viz ostatní články přílohy.

Martin Děrgel

Samostatné zdanění příjmů z ciziny

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 26, (2025) č. 2-3, s. 29-32

Autor nejprve seznamuje s principy a využitím srážkové daně v ČR, dále se zaměřuje na problém možného nespravedlivě vyššího zdanění vybraných příjmů ze zahraničí. Příjmy českého rezidenta plynoucí ze zdroje v zahraničí - které by v případě zdroje v Česku podléhaly srážkové dani 15 % - musí poplatník zahrnout do zdejšího daňového přiznání. Přičemž v souladu se smlouvou o zamezení dvojímu zdanění mezi ČR a státem zdroje příjmu uplatní příslušnou metodu: prostý zápočet zahraniční daně nebo vynětí zahraničních příjmů ze zdanění. Od r. 2021 s nahrazením rovné sazby daně z příjmů fyzických osob progresivním systémem dvou sazeb může nastat nespravedlivé vyšší zdanění stejných příjmů z ciziny. Autor v článku přibližuje samostatné zdanění příjmů ze zahraničí a uvádí, jaké příjmy se zahrnují do samostatného základu daně.

Martina Navrátilová

Vývoj úroku z daňového odpočtu do roku 2017

Daně a právo v praxi, Sv. 30, (2025) č. 1-2, s. 29-33

Judikatura SDEU se v české právní úpravě promítla v podobě institutu úroku z daňového odpočtu, který představuje kompenzaci za legální a legitimní prověřování vykázaného odpočtu DPH správcem daně.

Absence tohoto institutu v rámci správy daní a jeho následná konstrukce v ustanovení § 254a daňového řádu nezohlednila stále probíhající vývoj judikatury SDEU a v důsledku judikatury Nejvyššího správního soudu vedla prakticky k tomu, že daňovým subjektům se přiznával úrok nikoliv kompenzačního, nýbrž reparačního charakteru, tedy nerespektující charakter tohoto institutu. Článek podrobně shrnuje vývoj problematiky úroku z daňového odpočtu v ČR před přijetím vnitrostátní právní úpravy účinné k 1.7.2017 (zákon č. 170/2017 Sb.). Autorka uvádí stěžejní závěry judikatury SDEU, jejich promítnutí do judikatury NSS a poukazuje na možné důsledky nesouladu české právní úpravy s unijní úpravou.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 30, (2025) č. 1-2

Novinky v oblasti zdanění příjmů fyzických osob (s. 2-4); Ukrajina v daňových souvislostech roku 2024 (s. 5-7); Daně z příjmů 2025 (s. 8-15); Vliv průměrné mzdy a minimální mzdy na ukazatele daně z příjmů fyzických osob v roce 2025 (s. 16-20); Novela zákona o DPH od 1.1.2025 - č. 461/2024 Sb. (s. 21-25); Význam věkové hranice ve zdravotním pojištění (s. 26-28); Vývoj úroku z daňového odpočtu do roku 2017 (s. 29-33); Jaká může být cena za to, že stát je znovu jedním z privilegovaných věřitelů v rámci insolvenčního řízení? (s. 34-41); Pořádková pokuta ukládaná správcem daně (s. 42-44); Promítnutí daně a příslušenství daně - nad judikaturou správních soudů (s. 45-54).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2025, č. 3-4

Změny v zákoně o daních z příjmů od roku 2025 - 1. část (s. 1-3); Optimalizace v daňovém přiznání za rok 2024 prostřednictvím daňových odpisů hmotného majetku (s. 4-8); Přeshraniční režim pro malé podniky (SME) (s. 9); OSVČ ve zdravotním pojištění od 1. ledna 2025 (s. 10-11); Dotazy a odpovědi: DPPO u družstva (s. 11-12); Dar vyřazeného automobilu jednateli (s. 12); Výplata podílu ze zisku společníků s odlišnými vlastnickými podíly (s. 12-13); Zdanění příjmu z pronájmu ochranné známky (s. 14); Věcný dar do s.r.o. a jeho zdanění (s. 14).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2025, č. 3

Změna v posouzení místa plnění u přeshraničních služeb od 1.1.2025 (s. 1-2); Nespolehlivý plátec, nespolehlivá osoba (s. 2-3); Ručení příjemce zdanitelného plnění (s. 3); Správa DPH (s. 3-4); Výchova a vzdělávání (s. 4); Rozsudky SDEU v 2. polovině roku 2024 (s. 5-7); Sazby daně u prodeje rodinného domu rozděleného na jednotky: dotazy a odpovědi (s. 8); DPH a stříbrný slitek: dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2025, č. 4

Změny v uplatnění zvláštního režimu pro cestovní službu a použité zboží od 1.1.2025 - dle novely zákona č. 461/2024 Sb. (s. 1-2); Aktuality z oblasti DPH za II. pol. 2024 (s. 2-4); Obrat pro účely DPH od roku 2025 (s. 4-6); Změna v uplatnění DPH u dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností od 1.1.2025 (s. 7); Dodání knihy a poskytnutí služby po 1.1.2025 (s. 7); Vrácení daně osobám se zdravotním postižením po 1.1.2025 (s. 8); DPH u věcného břemene - dotazy a odpovědi (s. 8).

Účetnictví v praxi

Sv. 29, (2025) č. 1-2

Daňové a účetní novinky roku 2025 (s. 4-10); Změny ve mzdové oblasti od 1.1.2025 (s. 11-16); Zaměstnanec akcie v roce 2024/2025 (s. 17-24); Slevy na daních z příjmů a daňové zvýhodnění (s. 25-30); Změny obratu v oblasti DPH od roku 2025 (s. 31-33); Neuhrazené pohledávky z obchodních vztahů z pohledu daní (s. 34-38); Účetní závěrka roku 2024 (s. 39-45); Změny ve zdravotním pojištění k 1.1.2025 (s. 46-48).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Incheol Kim, Suin Lee, Jiwoo Ryou

Does climate risk influence analyst forecast accuracy?

Ovlivňuje klimatické riziko přesnost předpovědí analytiků?

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 75 (December 2024), 17 p.

Autoři v příspěvku zkoumají vliv klimatického rizika na přesnost prognózy vývoje na finančních trzích připravené analytiku. Je zjištěno, že prognózy bývají méně přesné v zemích náchylných na sucho, přičemž účinek je vyšší, mj. pokud s klimatickým rizikem počítají prognózy zisků a pokud jsou podniky závislé při výrobě elektřiny více na vodních zdrojích. K výzkumu byla použita data ze 36 zemí a tzv. Palmerův index závažnosti sucha (Palmer Drought Severity Index, PDSI). - Poznámky.

Guy Aridor, Rafael Jiménez-Durán, Ro'ee Levy, and Lena Song

The economics of social media

Ekonomie sociálních médií

The Journal of economic literature, Vol. 62, (2024) No. 4, p. 1422-1474

Autoři se v článku zabývají ekonomikou sociálních médií - definují sociální média, představují jejich unikátní znaky a poznatky z praxe následně rozdělují do tří skupin podle fázi životního cyklu obsahu (vývoj, distribuce, spotřeba). Obsaženy jsou rovněž případové studie týkající se opatření proti dezinformacím, politické reklamy či vlivu médií na politické výsledky. - Poznámky.

By Alberto Cavallo, Francesco Lippi, and Ken Miyahara

Large shocks travel fast

Velké šoky se šíří rychle

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 4 (Insights), p. 558-574

Autoři v příspěvku s pomocí nového keynesiánského modelu dokládají zvýšenou frekvenci cenových změn po energetické krizi v r. 2022 (zvýšené náklady a zásadně snížené marže vedly k nutnosti častých cenových úprav). Frekvence cenových změn určuje rychlost, se kterou se šoky přenášejí do ekonomiky. - Poznámky.

Ivan Boldyrev

Soviet mathematics and economic theory in the past century : a historical reappraisal

Sovětská matematika a ekonomická teorie v minulém století : historické zhodnocení

The Journal of economic literature, Vol. 62, (2024) No. 4, p. 1647-1670

Autor se na příkladu matematizace ekonomie jako vědy zabývá vlivem autoritářských režimů na výzkum v ekonomii. Úroveň matematiky v SSSR zůstala na konkurenceschopné úrovni se světem, řada myšlenek, které byly využity v ekonomické teorii, však zůstala opomenuta sovětskými ekonomy. Autor tak poukazuje na význam intelektuálně otevřeného prostředí pro ekonomickou vědu. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Robin Brooks ; rozhovor vedla Saskia Littmann

"Shocks werden häufiger und größer"

"Otřesy budou stále větší a častější"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 3, S. 74-75

Rozhovor s americkým ekonomem R. Brooksem, který říká, že rizika na měnových trzích se za vlády Donalda Trumpa zvýší.

Milind Tiwari, Cayle Lupton, Ausma Bernot, Khaled Halteh

The cryptocurrency conundrum : the emerging role of digital currencies in geopolitical conflicts

Záhada okolo kryptoměn : nově se objevující role digitálních měn při geopolitických konfliktech

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 6, p. 1622-1634

Příspěvek se z obecnějšího pohledu zabývá využíváním kryptoměn k ilegálním aktivitám. Konkrétně autoři rozebírají roli kryptoměn a blockchainu ve finanční kriminalitě a úlohu kryptoměn v geopolitických konfliktech. Stručně se věnují také regulaci kryptoměn.

Raphael Minder

Czech central bank head plots huge bet on bitcoin

Guvernér České národní banky plánuje velkou sázku na bitcoin

Financial Times, Vol. 2025, No. 41853 (30.1.2025), p. 9

Guvernér Česká národní banky Aleš Michl řekl Financial Times, že zvažuje investovat 5 % státních rezerv do bitcoinů. ČNB by se tak stala první centrální bankou z rozvinutých zemí, která by držela část svých rezerv v kryptoměně. Guvernér přibližuje, že hlavním cílem této investice je především diverzifikace portfolia. Článek obsahuje názory jiných bankéřů a šéfů centrálních bank, kteří na bitcoin nahlíží spíše skepticky. Podle Michla počítá centrální banka i s možným kolapsem bitcoinu; nebylo by to poprvé, kdy se investice do určitého aktiva nevyplatila. Článek zmiňuje rovněž snahy o přijetí společné evropské měny v Česku.

Hussain Syed Gowhor

Effectiveness criteria of suspicious transaction reporting for early detection of terrorist financing activities

Kritéria efektivity u nahlásování podezřelých transakcí za účelem včasného odhalení financování terorismu

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 6, p. 1516-1531

Článek se zabývá nahlásováním podezřelých transakcí (suspicious transaction reporting, STR) jako mechanismem, který ukládá různým subjektům povinnost nahlášovat podezřelé transakce dohledovým orgánům s cílem včas odhalit financování terorismu. Rozebrány jsou silné a slabé stránky STR, jsou uvedena kritéria efektivity nástroje a tato kritéria jsou následně aplikována na reálný případ z praxe.

Robert F. Engle, Tina Emambakhsh, Simone Manganeli, Laura Parisi, Riccardo Pizzeghello

Estimating systemic risk for non-listed Euro-area banks

Odhad systémového rizika pro banky z eurozóny nekótované na burze

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 75 (December 2024), 22 p.

Banky v eurozóně mnohdy nebývají kótované na burze, některé metody používané při zátěžových testech přitom vycházejí z dat z akciových trhů. Další metoda vychází z údajů ve finančních výkazech, ty bývají nicméně zveřejňovány pouze periodicky (např. čtvrtletně). V článku je navrženo řešení, jak aplikovat zátěžové testy založené na informacích z trhů i v případě bank, které nejsou kótované na burze. Jedná se konkrétně o měřítko SRISK (market-based systemic risk). - Poznámky.

Carsten Volkery

EU-Förderbank verdoppelt Investitionen in Verteidigung

Evropská investiční banka zdvojnásobuje investice do obrany

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 22 (31.1.2025), S. 17

Evropská investiční banka plánuje v letošním roce zdvojnásobit objem finančních prostředků, které poskytne formou úvěrů na projekty související s bezpečností a obranou. Výsledná částka tak dosáhne dvou miliard eur. Na základě požadavku několika členských zemí EU je projednávána změna mandátu EIB, který bance v současnosti zakazuje poskytovat finanční prostředky na výrobu zbraní a munice. V prvním kroku dojde ke změně definice prostředků dvojího užití. Samotná změna mandátu dosud nebyla schválena bankovní radou, tvořenou ministry financí členských zemí. Pro změnu mandátu je třeba jednomyslný souhlas rady.

René M. Mittelstädt

Financial crisis management from the perspective of national MPs : a qualitative assessment

[elektronický zdroj]

Krizové řízení ve finanční oblasti z pohledu poslanců národních parlamentů : kvalitativní zhodnocení

Acta VŠFS, Vol. 18 (2024), No. 1, p. 21-40

Autor se zabývá rozhodováním politiků odpovědných za finanční stabilitu, využíváním jejich znalostí při tvorbě opatření a využíváním nástrojů znalostního managementu ve snaze zajistit stabilitu finančního trhu. Výzkum byl proveden formou 7 rozhovorů s poslanci národních parlamentů z několika evropských států. Během rozhovorů, které se konaly v polovině r. 2023, se autor dotazoval na předávání znalostí, parlamentní proces, fungování vlády a opozice, lobbování (vliv externích hráčů na legislativní proces)

či krizové řízení. Rozhovory odhalily mezery ve využívání znalostního managementu. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/02/acta_vsfs_01_2024

Dick Oosthuizen, Ryan Zalla

Funding deposit insurance

Financování pojištění vkladů

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 75 (December 2024), 30 p.

Náklady spojené s pádem banky mohou být v praxi financované před vznikem krize (ex ante), tj. z prostředků vybraných od všech bank, nebo až v situaci, kdy krize nastane (ex post), tj. z kapes daňových poplatníků. Autoři v příspěvku předkládají model pojištění vkladů s cílem určit optimální úroveň krytí pro vkladatele a prostředků vybraných od bank. V modelu je zakomponována nutnost volby mezi tvořením fondu, který snižuje náklady daňových poplatníků v případě pádu banky, a poskytnutím možnosti bankám produktivně investovat vklady. Zároveň jsou mj. vyčísleny účinky na morální hazard a bankroty bank. - Poznámky.

Paul B. McGuinness, João Paulo Vieito, Mingzhu Wang

The impact of CSR-engagement, board gender, and stock price synchronicity on female analyst stock coverage decisions

Vliv angažovanosti v oblasti společenské odpovědnosti, pohlaví členů představenstva a synchronizace cen akcií na rozhodování analytiček o sledování a hodnocení akcií

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 75 (December 2024), 19 p.

Autoři v příspěvku zkoumají souvislost mezi zásluhami podniků v oblasti společenské odpovědnosti (CSR), diverzitou představenstva, synchronizací návratnosti akcií (mírou, do jaké je návratnost akcií v souladu s návratností trhu) a rozhodováním analytiček o sledování a hodnocení akcií (stock coverage). Použit byl rozsáhlý vzorek dat z britských kótovaných společností. Je zjištěno, že ženy-analytičky jsou v porovnání s mužskými protějšky citlivější na výsledky příslušné firmy v oblasti společenské odpovědnosti. Dále se u analytiček oproti analytikům liší přístup k firmám s nejistými ekonomickými výsledky. Rovněž byl mj. odhalen pozitivní vztah mezi genderovou rovností představenstev a sledováním a hodnocením akcií analytičkami. - Poznámky.

Abu Amin, Sabur Mollah, Syed Kamal, Yang Zhao, Rasim Simsek

Independent directors' connectedness and bank risk-taking

Propojení nezávislých členů představenstva a riskování ze strany bank

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 75 (December 2024), 25 p.

Autoři zkoumají na datech z USA vztah mezi propojením nezávislých členů představenstva bank a riskováním ze strany bank. Členové představenstva banky jsou odpovědní za rizikové řízení těchto institucí - měli by radit výkonným představitelům a dohlížet nad jejich činností. Zároveň by členové představenstva měli jednat v zájmu akcionářů. Pro výzkum byla použita data z let 2000-2020 ze 424 amerických bank. Dvě instituce autoři považovali za propojené, pokud v jednom roce sdílely alespoň jednoho nezávislého člena představenstva. Pro další analýzu propojení použili měřítka z teorie sociálních sítí. Bylo zjištěno, že propojení mezi členy představenstva je pozitivně spjato s riskováním ze strany banky. Efekt se výrazněji projevuje u komplexních bank, bank s vyšším vlastním kapitálem, větší různorodostí příjmů a nižší nákladovou efektivností. - Poznámky.

Hamid Yahyaei, Abhay Singh, Tom Smith

International transmission of monetary policy shocks and the bank lending channel : evidence from Australia

Mezinárodní šíření šoků měnové politiky a bankovní úvěrový kanál : zjištění z Austrálie

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 75 (December 2024), 16 p.

Autoři v článku zkoumají mezinárodní šíření šoků měnové politiky prostřednictvím úvěrového kanálu bank. K výzkumu byla použita data o zahraničních bankách působících v Austrálii (jde o banky, jejichž ústředí sídlí v Asii). Je zjištěno, že nabídku úvěrů ovlivňují šoky měnové politiky v zahraničí. Dále je ukázáno, které typy půjček jsou nejcitlivější a nejméně citlivé vůči šokům, a jak se liší účinky nekonvenčních opatření měnové politiky a "klasických" opatření. - Poznámky.

Jaké způsoby placení převažují v eurozóně? : cash stále vede, ale náskok se zmenšuje

Bankovníctví, Sv. 33, (2025) č. 2, s. 22-24

Článek rozebírá zjištění studie Space 2024 provedené Evropskou centrální bankou, která mapuje platební návyky obyvatel eurozóny. Zaměřuje se na tři klíčové oblasti: kde lidé platí (na místě, online atd.), jaké platební metody využívají a jaká je dostupnost a akceptace jednotlivých platebních řešení. Data ukazují, že 62 % Evropanů považuje hotovost za důležitou, zejména kvůli ochraně soukromí a anonymitě. Studie také potvrzuje velké rozdíly mezi zeměmi a věkovými skupinami. Celkově platební návyky v eurozóně stále více směřují k digitalizaci. Grafy prezentují medián objemu hotovosti v peněžence na začátku dne dle jednotlivých zemí v r. 2024, dále podíl platebních instrumentů používaných u obchodníků (hotovost, karty, mobilní platby) a při platbách na pokladně (včetně počtu a hodnoty plateb).

Philipp Frohn

Jenseits von Bitcoin**Výnosy mimo bitcoin**

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 6, S. 70-71

Malé kryptoměny (např. Ethereum, XRP, Solana) mohou přinést nové výnosy, ale s vysokým rizikem. Článek rozebírá, které kryptoměny se vyplatí.

Shivani Narayan, Dilip Kumar

Macroprudential policy and systemic risk in G20 nations**Makroprudenční politika a systémové riziko v zemích G20**

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 75 (December 2024), 25 p.

Autoři v příspěvku analyzují na datech ze 496 bank v zemích G20 roli makroprudenční politiky při snižování systémového rizika, a to i v kombinaci s dalšími faktory (měnová politika, specifika různých bank či zemí). Vliv makroprudenční politiky na snižování systémového rizika a zajišťování ekonomické stability se potvrdil. Zjištěny byly i další skutečnosti (mj. o vlivu různých typů opatření, nebo o odlišnosti účinku v závislosti na různých faktorech, jako např. velikosti banky či koncentraci půjček). - Poznámky.

Stefan Reccius

"Die Mindestreserve bleibt"**"Minimální rezerva zůstává"**

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 37 (21.2.2025), S. 38-39

Blíže k problematice minimální rezervy likvidity stanovené Evropskou centrální bankou. Ta uložila bankám v eurozóně ponechat 1 % klientských vkladů jako likviditní rezervu. Rezerva byla předmětem úročení, jehož výše se pohybovala v návaznosti na hlavní úrokovou sazbu ECB. V r. 2023 bylo úročení rezervy zrušeno, což za r. 2024 přineslo úsporu ve výši 6 mld. eur. Bankovní sektor eurozóny byl v letech 2014 až 2022 příjemcem subvencí ve výši 36 miliard eur, převážně v podobě krizových nástrojů během pandemie koronaviru a následné hospodářské recese. Článek se zabývá otázkou možného zrušení povinné rezervy, která byla zejm. v období zvýšené inflace a úrokových sazeb značnou finanční zátěží pro centrální banky.

Torsten Riecke

Notenbank steckt im Stagflationsdilemma**Centrální banka setrvává v staglačním dilematu**

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 27 (7.2.2025), S. 36

Bank of England snížila hlavní úrokovou sazbu o 25 bazických bodů na 4,5 % při třetím snížení od srpna 2024. Dále plánuje pokračovat ve snižování sazeb, mj. kvůli stabilizované inflační míře (2,5 %) a setrvalému riziku deflace. Inflaci mohou v průběhu letošního roku prohloubit zvýšené odvody zaměstnavatelů do systému sociálního zabezpečení, které budou platit od dubna 2025.

Kalojan Hoffmeister, Stephen Ryan, Ulrich Clemens

Robust and dynamic financial markets**Robustní a dynamické finanční trhy**

Quarterly report on the euro area, Vol. 23 (2024), No. 2/3, p. 47-59

Globální finanční krize v r. 2008 posléze vedla k rozsáhlým reformám finančního sektoru, které posílily jeho odolnost. Přesto eurozóna čelí omezené schopnosti sdílet rizika a absorbovat šoky kvůli

institucionálním a strukturálním nedostatkům. Podle autorů překážky v investičních tocích brzdí růst, a proto je klíčové dále posilovat stabilitu finančního systému. Tvůrci politik musí reagovat na nové výzvy, včetně ekologického a digitálního přechodu či geopolitických změn. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quarterly-report-euro-area-qrea-vol-23-no-23-2024_en?pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=ecfin-new-publication

Pejman Abedifar, Morteza Abdollahzadeh, Amine Tarazi, Lawrence J. White

The sale of failed banks : the importance of their branch networks and of the acquirers' financial strength

Prodej zkrachovalých bank : význam sítí jejich poboček a finanční síla nabyvatelů

Journal of financial stability, Vol. 2024, No. 75 (December 2024), 22 p.

Autoři analyzují výši cen při prodeji insolventních bank v USA podle režimu "purchase and assumption" instituce FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation). Na datech z 444 transakcí v letech 2009-2016 jsou potvrzeny závěry z literatury, že nabyvatelé platí více peněz za insolventní banky s vyššími jádrovými vklady a za banky, které mají rozsáhlejší síť poboček, jež jsou geograficky méně rozptýlené. Dále je mj. zjištěno, že insolventní banky bývají kupovány relativně velkými a vysoce kapitalizovanými bankami. - Poznámky.

Scam Inc

Podvod a.s.

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9434, p. 7

Príspevek upozorňuje na rozsáhlou a sofistikovanou dnešních internetových podvodů, a to v souvislosti s novou podcastovou sérií The Economist "Scam Inc" na toto téma. Online podvody jsou velikostí a rozsahem srovnatelné s ilegálním trhem s drogami, dle článku jsou ale online podvody mnohem škodlivější - obětí se může stát kdokoli včetně vzdělaných osob, některé státy tento "průmysl" samy podporují a podvody také široce čerpají z inovací, jako je umělá inteligence. Oproti drogové kriminalitě bude online podvody do budoucna ještě těžší potírat. Je třeba, aby státy přehodnotily své priority a aby svůj boj proti online podvodům posílily. -- Viz i článek na s. 14-16.

Dennis Schwarz

Streit um den Einsatz von Geldmarktfonds

Spor o nasazení fondů peněžních trhů

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 28 (10.2.2025), S. 30

Finanční dohled pro spolkovou zemi Bádensko-Württembersko udělil upomínku kvůli nedostatečné transparentnosti nabídky fondů s produkty peněžních trhů společností Trade Republic a Scalable Capital. Bafin situaci dále nekomentoval. Článek stručně popisuje specifika fondů, nabízejících investice do produktů peněžních trhů, a specifické odlišnosti (vč. právního rámce) od investičních fondů nabízených bankami.

Stefan Reccius

Tschechen lassen Lagarde abblitzen und machen Ernst

Češi odmítají Lagardeovou a pokračují kritice navzdory

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 27 (7.2.2025), S. 36

Guvernér České národní banky A. Michl trvá, i navzdory vyjádření prezidentky ECB Ch. Lagardeové o nutnosti zachovat rezervy centrálních bank v dostatečné míře likvidity i jistoty, na zahrnutí bitcoinu do bankovních rezerv. Jejich zavedení by podle člena výkonné rady ECB P. Cipolloneho mohlo vést k revizi dohod o refinančních operacích směně deviz, zejména kvůli přehodnocení rizik. Podle Cipolloneho neexistuje pro ČNB racionální důvod investovat do bitcoinu, který není podložen majetkovou hodnotou. Článek zmiňuje i kritickou odezvu na domácí politické scéně, zejm. skeptický postoj ministra financí Z. Stanjury.

S. Reccius, J. Brüntjen

Tschechiens umstrittene Krypto-Offensive : Bitcoin

Česká sporná kryptoofenzíva : bitcoin

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 21 (30.1.2025), S. 55

Návrh guvernéra České národní banky A. Michla zahrnout bitcoin do bankovních rezerv centrální banky se setkal s kritickým ohlasem prezidenta Deutsche Bundesbank J. Nagela. Článek srovnává dosavadní postoj ECB, která dosud odmítá označit bitcoin za měnu v pravém slova smyslu, a důraz na roli centrální banky ve

stabilizaci měny, a Michlův přístup, který sám označuje za „investiční“ a příznivě vnímá záměr administrativy amerického prezidenta D. Trumpa ustavit poradní grémium pro rezervy centrálních bank v kryptoaktivech.

Harriet Clarfelt

Will the bond market rein in Trump?

Udrží trh s dluhopisy Trumpa na uzdě?

Financial Times, Vol. 2025, No. 41871 (20.2.2025), p. 17

Ve své prezidentské kampani vyslovil Trump opakovaně slib, že si přeje snížení úrokové sazby amerického Federálního rezervního systému (Fed). Tato slova budou otestována, zatímco se investoři budou muset vypořádat s celní a migrační politikou Trumpovy administrativy a s možností prohloubení státního deficitu. Kvůli stále vyšší než očekávané inflaci, přerušil Fed průběžné snižování úrokové sazby. Nejnovější data ukazují, že Čína a Japonsko zůstávají největšími vlastníky amerických státních dluhopisů, ovšem obě země v průběhu r. 2024 své pozice snižovaly. V článku jsou vyjádřeny obavy ohledně nižšího zájmu o americké dluhopisy, ovšem aktuálně neexistují alternativy. Čas ukáže, zda budou díry na trhu zaplněny nějakým jiným hráčem.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 33, (2025) č. 2

Krypto by i v roce 2025 mohlo dosahovat rekordů (s. 7); Crowdfunding a P2P na vzestupu jakožto stále populárnější způsoby financování - alternativní financování (s. 10-13); Čím víc zbohatnete, tím víc vám záleží na tom, aby vás nic neohrožovalo - rozhovor s předsedou NRR M. Hamplem (s. 14-18); Výzvy pro české zdravotnictví vyvolané pandemií covidu-19 (s. 19); Urychlení výstavby infrastruktury aneb co nového v regulaci (s. 20); Jaké způsoby placení převažují v eurozóně? Cash stále vede, ale náskok se zmenšuje - SPACE 2024 (s. 22-24); Fintech Spot: novinky ze světa fintechu (s. 25); Udržitelné bankovníctví má potenciál stát se hnací silou finančních inovací (s. 28-29); Zájem o elektroauta roste, dotace jej mohou akcelarovat (s. 30-31); Dotační poradenství se stává dominantní součástí byznysu - stavební spořitelny a financování zelené transformace (s. 36-37); Při likvidaci banky je vždy preferováno takové řešení, při kterém nebudou použity veřejné prostředky - rozhovor s R. Kadlecovou, výkonnou ředitelkou Garančního systému finančního trhu (s. 38-42); Investiční gramotnost klesá a stejně tak i zájem o krypto (s. 44-45); Ceny nehnuteľností pokračují v raste. Ruka v ruce idú aj úvery (s. 46-47).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Tomaso Duso ; rozhovor vedl Bert Losse

"Inflation lässt sich nicht verbieten"

"Inflaci nelze zakázat"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 1-2, S. 36-37

Rozhovor s novým šéfem německé Komise pro monopoly T. Dusem, který kritizuje státní cenové limity v boji proti inflaci a varuje před pochybnými plány Bruselu v oblasti hospodářské soutěže.

Julian Olk

69 Milliarden Euro Extra-Wirtschaftskraft

69 miliard eur hospodářské síly navíc

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 31 (13.2.2025), S. 8-9

Srovnání plánů na oživení ekonomiky předních německých politických stran (CDU/CSU, FDP, SPD, AfD, Zelených a Die Linke), se zaměřením na oblasti investiční, průmyslové a obchodní politiky. Pravicová část spektra (zejm. CDU/CSU, FDP) posazuje snížení daňové zátěže německých podniků, včetně snížení daňové sazby pro podniky na maximálně 25 % se záměrem podpory růstu domácích podniků i zatraktivnění Německa jako místa k podnikání pro zahraniční subjekty. FDP navrhuje snížení podnikové daně a zrušení solidárního příspěvku. AfD navrhuje snížení DPH v gastronomii na 7 %. Odhadované dopady na růst HDP jsou v případě CDU/CSU 0,26 % do r. 2026 (1,1 % do r. 2030), u FDP 0,39 %, resp. 1,6 %, u SPD pak 0,24 % a 0,7 % v r. 2030.

As the balloons go up : the global economy**S tím, jak se balóny vznášejí : světová ekonomika**

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9436, p. 57-58

Investoři se obávají opětovného růstu inflace - během podzimu r. 2024 se míra inflace ve vyspělých zemích zvýšila ze zářijových 2,1 % na 2,5 % v prosinci. Bude se opakovat situace ze 70. let minulého století, kdy zavládlo přesvědčení, že je inflace pryč, aby se následně znovu vrátila na ještě vyšší úroveň? Článek uvádí různé argumenty, proč je třeba se takového vývoje nyní obávat a proč nikoliv (problémy ve statistikách táhnoucí se ještě z dob pandemie či sezónní výkyvy vs. stále napjatý trh práce, expanzivní fiskální politika, plánovaná cla, aj.). Celkové vyznění článku je ovšem spíše varovné, autoři mj. upozorňují na stále vysoká inflační očekávání veřejnosti či na alternativní indikátory inflace, jejichž hodnoty jsou oproti situaci před r. 2021 na vyšší úrovni.

Olga Scheer, Jakob Hanke Vela, Carsten Volkery

Brüssels "Schocktherapie" für die Wirtschaft**Bruselská "terapie šokem" pro hospodářství**

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 21 (30.1.2025), S. 7

Předsdkyně Evropské komise Ursula v. d. Leyen představila program razantní redukce byrokratické zátěže podnikatelského sektoru, nazvaný „Kompas konkurenceschopnosti“. Soubor opatření má obsahovat snížení nákladů na energie, posílení vnitřního trhu v rámci EU, zjednodušení subvencí a cílené a selektivní nasazení cel. Opatření jsou cílena na průmyslový sektor, především na výrobu automobilů, v širším měřítku mají zabránit přesunu výrobních kapacit do zemí s nižšími náklady. Součástí je i prevence dvojího zdanění v případě klimatických cílů a odpovídající úpravy směrnic CSDDD a CSRD.

Humza Jilani

Calling the economic shots**Rozhodování v ekonomických otázkách**

Financial Times, Vol. 2025, No. 41851 (28.1.2025), p. 17

Článek rozebírá rostoucí vliv, který má pákistánská armáda při klíčových rozhodnutích o ekonomických otázkách v zemi. Armáda se zapojuje do ekonomických záležitostí od r. 2018, kdy se stal premiérem Imran Khan. Ten byl však z funkce odvolán v r. 2022 na základě vyslovení nedůvěry parlamentem. Syed Asim Munir Ahmed Shah se stal velitelem armády v listopadu 2022. Od té doby se mu podařilo vybudovat pověst zachránce hospodářství. Podle Munira může armádní síla zabránit negativní reakci veřejnosti na plánované reformy, což v minulosti způsobilo pád vlád, které se snažili reformy zavést. Autor dále informuje o problémech s cenami elektrické energie a o neobvyklých způsobech vyjednávání s distributory. Armáda se také zaměřila na politickou opozici. Současný premiér Shehbaz Sharif a jeho koalice plánuje mj. zpřísnit používání internetu a sociálních médií v zemi.

Currying favour**Indie jako vzor pro EU**

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9435, p. 24

V návaznosti na výjezd eurokomisařů do Indie plánovaný na 2. polovinu února 2025 příspěvek uvádí, čím by se Evropská unie mohla od Indie inspirovat. Zmíněny jsou tři oblasti: hospodářský růst, demografie, řízení a z opatření místní digitalizace veřejných služeb.

Boris Chafwehe, Mattia Ricci, Matteo Salto, Daniel Stoehlker

The distributional impact of high inflation and the related policy response**Distribuční dopad vysoké inflace a související reakce politik**

Quarterly report on the euro area, Vol. 23 (2024), No. 4, p. 21-35

Studie mapuje přímé dopady prudkého nárůstu inflace v eurozóně na domácnosti v časovém horizontu od r. 2020 do r. 2023. Autoři také analyzují následné reakce monetární a fiskální politiky. Identifikují tři hlavní způsoby, kterými inflace ovlivňuje domácnosti: znehodnocení nominálních aktiv a pasiv, znehodnocení nominálních příjmů a kanál relativní spotřeby (zachycuje odlišné následky inflace v důsledku rozdílné struktury spotřeby jednotlivých domácností). Podle zjištění zasáhla inflace neúměrně domácnosti osob v důchodovém věku oproti domácnostem s osobami v produktivním věku; fiskální opatření zmírnila některé ztráty, i když nebyla vždy dobře cílená. Ke značným ztrátám došlo u nízkopříjmových

domácností. Změny úrokových sazeb zatížily obsluhu úvěrů a zmírnily ztráty domácností starších osob, které mají obvykle úročená aktiva. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quarterly-report-euro-area-grea-vol-23-no-4-2024_en?pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=ecfin-new-publication

Bank of Finland

Finland's economy will pick up gradually [elektronický zdroj]

Finská ekonomika se postupně zotaví

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 98 (2024), No. 5, p. 5-28

Prognóza a zhodnocení vývoje finské ekonomiky v prosinci 2024. Hospodářství se pomalu zotavuje z recese, vývoj do budoucna je však zatížen nejistotou. Soukromá spotřeba se zotavuje pomalu, chybí důvěra v ekonomiku. Nezaměstnanost stále vzrůstá. Ekonomice však pomůže pokles úrokových sazeb. Pro r. 2025 se očekává růst 0,8 %, v r. 2026 by pak ekonomika měla růst tempem 1,8 % a v r. 2027 1,3 %. Inflace zůstane pod 2% úrovní. Veřejné finance zůstanou i přes úsporná opatření v hlubokém deficitu. - Poznámky. -- Viz i další články tematického čísla (mj. i alternativní scénář). Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/02/BOF_bulletin_5_2024.pdf

By Sarah Quincy

Loans for the "little fellow" : credit, crisis, and recovery in the Great Depression

Půjčky pro běžné drobné klienty : úvěry, krize a zotavení během Velké deprese

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 12, p. 3905-3943

Autorka na příkladu sítě bankovních poboček v americké Kalifornii ve 30. letech 20. století ukazuje, jak existence bankovní sítě může zlepšit místní úvěrové i hospodářské podmínky. Během Velké deprese nebyly banky ochotné poskytovat půjčky, díky síti bankovních poboček Bank of America byl však propad úvěrové aktivity v Kalifornii v letech 1929-1933 mnohem nižší. V konečném důsledku se také mj. zmínil pokles hodnot nemovitostí a došlo rovněž ke strukturálním změnám v ekonomice a k růstu mezd. - Poznámky.

Daniel Schulz, Magdalena Spooner, Fabrice Orlandi

The Recovery and Resilience Facility : promoting investments and driving reforms

Nástroj pro oživení a odolnost: podpora investic a nastartování reforem

Quarterly report on the euro area, Vol. 23 (2024), No. 2/3, p. 37-46

Studie představuje Nástroj pro oživení a odolnost (The Recovery and Resilience Facility, RRF), který sehrál stěžejní roli při stabilizaci hospodářství států Evropské unie během pandemie covid-19. RRF je ústředním prvkem iniciativy Nex Generation EU. Autoři hodnotí jeho roli, zdůrazňují, že pomohl zabránit finanční fragmentaci eurozóny, udržel úroveň klíčových investic a přinesl podporu strukturálních reforem s cílem zmírnit negativní ekonomické následky pandemie. RRF se zaměřuje na základní priority EU, zejména v oblasti zelené a digitální transformace, a na posílení růstu a odolnosti. Autoři zkoumají, jakým způsobem pomohl tento nástroj v plnění priorit EU a zda by tyto zkušenosti mohly být využity v přípravě rozpočtu EU v budoucnu. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quarterly-report-euro-area-grea-vol-23-no-4-2024_en?pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=ecfin-new-publication

Valentina Romei, Harriet Clarfelt, Mari Novik

Rise in UK inflation likely to be awkward for BoE

Růst inflace ve Spojeném království bude pro BoE pravděpodobně nepříjemný

Financial Times, Vol. 2025, No. 41868 (17.2.2025), p. 7

Autoři postupně rozebírají tři otázky: Roste ve Spojeném království inflace? Bude silná ekonomická aktivita v USA pokračovat? Jak silné podnikatelské prostředí je v eurozóně? Centrální banka Spojeného království očekává nárůst inflace v polovině r. 2025 na 3,7 %, ovšem jelikož v únoru r. 2025 již snížila úrokovou sazbu, mohl by tento vývoj cenové hladiny způsobit větší komplikace. Co se amerického trhu týče, únorový index S&P Global PMI vykazuje nárůst podnikatelských aktivit na hodnotu 52,5. V tomto indexu vykazují čísla nad 50 růstový průběh trhu a pod touto hodnotou klesající. Dle respondentů by americká centrální banka jednoznačně neměla snižovat úrokovou sazbu. Na evropském trhu se tento index pohybuje v hodnotě 50,5. Podle prezidentky ECB Christine Lagardeové se centrální banka připravuje na snížení úrokové sazby o 0,25 procentního bodu z aktuálních 2,75 %.

Sergei Guriev ; rozhovor vedla Silke Wettach

"Die Sanktionen retten Leben"

"Sankce zachraňují životy"

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 7, S. 44-45

Rozhovor s ruským ekonomem S. Gurijevem, který říká, že tři roky po Putinově invazi na Ukrajinu je ruská ekonomika pod tlakem. Kreml nyní naléhavě potřebuje více peněz. Článek se zabývá mírou inflace v Rusku, sankcemi ze strany Západu a ruským válečným hospodářstvím.

Florian Güßgen, Stefan Hajek

Sie sind wieder da

Návrat atomové energie

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 5, S. 14-21

Světová poptávka po elektrině roste, mimo jiné kvůli umělé inteligenci. Stále více zemí a společností znovu objevuje jadernou energii. Společnosti se zaměřují na nové reaktory, mnohé země nechávají své jaderné elektrárny běžet déle. Mezinárodní energetická agentura oznamuje "novou éru jaderné energie". Celý svět se vrací k jaderné energii. Jen Německo ne. Existuje pro Německo cesta zpět?

Elisabeth Atzler

Sparkassen warnen vor US-Zöllen

Spořitelny varují před americkými cly

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 15 (22.1.2025), S. 38

Prezident Německého svazu spořitelén Ulrich Reuter považuje americká dovozní cla za riziko pro německé hospodářství. Cla mohou snížit růst HDP o 0,3-0,6 %. Bez jejich zavedení predikuje svaz spořitelén 0,2% růst. Vychází z vlastního průzkumu podnikatelského sektoru a statistik podaných insolvenčí.

Julian Olk, Frank Specht

Unternehmen fordern Bürokratieabbau und Steuererleichterungen

Podnikatelé požadují méně byrokracie a daňové úlevy

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 21 (30.1.2025), S. 8-9

Demonstrace v Berlíně za účasti členů Centrálního svazu německých stavebníků a Iniciativy pro nové sociální tržní hospodářství upozorňovala na zhoršující se situaci v německém podnikatelském prostředí. Demonstraci písemně podpořily i další oborové organizace (BDA – Svaz německých architektů, BDI – Spolkový svaz německého průmyslu, DIHK – Německá komora průmyslu a obchodu a ZDH – Centrální svaz německých řemeslníků). Článek se podrobněji zabývá rolí úsporné německé finanční politiky jako faktoru brzdícího hospodářský růst, zejm. ve funkčním období ministra Ch. Lindnera. Dále také současným postojem R. Habecka a snahou o obrat v hospodářské a finanční politice směrem k podpoře růstu a domácí spotřeby.

Bert Fröndhoff, Tanja Kewes

Der wahre Grund für Deutschlands Krise

Pravý důvod krize Německa

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 31 (13.2.2025), S. 18-19

Studie DSW (Německý ochranný svaz držitelů cenných papírů) podrobila datové analýze 100 předních německých podniků obchodovaných na burze. Závěry poukazují na vyšší míru domácích příčin stagnace ekonomiky, než je zvykem v rámci veřejné debaty, která zdůrazňuje vliv externích faktorů. Jako přední příčiny stagnace jsou označeny neúměrně rozsáhlý správní systém, náklady na práci a související náklady, které o 20 % převyšují evropský průměr, značné nedostatky v oblasti inovací (technologických a procesních), klesající konkurenceschopnost domácích firem, „přeregulovanost“ (nadměrná byrokratická zátěž) a nedostatek kvalifikovaných pracovních sil.

Julian Olk

Wirtschaft droht 2025 wieder zu schrumpfen

Hospodářství hrozí v roce 2025 další pokles

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 27 (7.2.2025), S. 9

Německá komora průmyslu a obchodu (HDK) na r. 2025 předpokládá meziroční pokles HDP o 0,5 %, třetí sousledný rok (po poklesu o 0,2 v r. 2024 a 0,3 % v r. 2023). Spolkový svaz německého průmyslu

(BDI) předpokládá pokles o 0,1 %, v případě amerických obchodních opatření proti EU až o 0,5 %. Německá spolková vláda naopak předpokládá 0,3% růst, predikci podporují pozitivní data o německém průmyslu z prosince 2024 (6,9% meziměsíční růst, bez velkoobjemových zakázek 2,2 %). Podle údajů Spolkového statistického úřadu nejeví zásadní změny ani míra podaných insolvenčních návrhů domácích firem.

Informatika. Počítače

Often helpful, sometimes bad, always dangerous

Často nápomocný, někdy špatný, vždy nebezpečný

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9435, p. 63

Společnost OpenAI, která se zabývá umělou inteligencí, představila na počátku února 2025 nový nástroj Deep Research. Článek v souvislosti s tím diskutuje o využití tohoto nástroje při výzkumu (nejen ekonomickém) a zároveň upozorňuje na rizika. Tato rizika jsou trojí: jde o otázku "datové kreativity" (zatímco jednoduché úkoly, jako např. zjistit výši nezaměstnanosti v určité zemi a roce, model bezchybně zvládá, při složitějších úkolech si vymýšlí); "tyranie většiny" (jako odpovědi na otázky vrací model široce rozšířená fakta, i přesto, že již byla vyvrácena) a způsob, jakým je model využíván ("intelektuální zkratky").

Madhumita Murgia, Richard Waters, Eleanor Olcott

A shift in the global AI arms race

Změna v globálním závodě s umělou inteligencí

Financial Times, Vol. 2025, No. 41855 (1.2.2025), p. 5

Článek informuje o vydání nového jazykového modelu s názvem DeepSeek původem z Číny. Model je schopný konkurovat dosavadním špičkovým modelům generativní umělé inteligence; celkové náklady na vytvoření modelu DeepSeek byly výrazně nižší v porovnání s modelem ChatGPT. Tato skutečnost pravděpodobně zrychlí vývoj dalších jazykových modelů. Spojené státy si budou chtít udržet dominantní postavení na trhu s umělou inteligencí a dá se předpokládat, že jazykové modely budou v budoucnu cenově dostupnější.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Torsten Riecke, Carsten Volkery

"Der Brexit wird uns noch ewig begleiten" : Fünf Jahre nach dem EU-Austritt

"Brexit nás bude pronásledovat věčně" : pět let od vystoupení z EU

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 22 (31.1.2025), S. 14

Britský premiér K. Starmer se účastnil neformálního setkání s představiteli EU v rámci zlepšujících se vztahů Velké Británie s EU. Starmerův předchůdce R. Sunak byl v r. 2023 za britskou stranu signatářem Windsorské smlouvy, která přinesla řešení severoirské problematiky. Navzdory převážně kritickému postoji britské veřejnosti k důsledkům brexitu označuje britský premiér návrat do celní unie i do jednotného trhu za vyloučený. Vystoupení Velké Británie z evropských struktur mělo mj. za následek pomalejší zotavení z ekonomického propadu během pandemie covid-19. Evropský komisař pro obchod M. Sefcovic se také vyslovil pro účast Británie v Celoevropsko-středomořské úmluvě (PEM).

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Linda Krejčová

Dovoz vozidel ze třetích zemí a celní formality

Clo-douane, Sv. 59, (2025) č. 2, s. 10-11

Autorka v návaznosti na novelizaci zákona č. 56/ 2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, informuje o povinnostech, které vznikají v celní oblasti při dovozu vozidel ze zemí mimo EU, a to i ze zemí EHP či Švýcarska. Součástí článku jsou i informace o celním dluhu a o podmínkách osvobození od cla a statistiky o kontrolní činnosti celní správy. Výpočet celního dluhu je ukázán na jednoduchém příkladu.

Catiana Krapp

EU ändert Strategie zu fossilem Gas

EU mění strategii k zemnímu plynu

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 38 (24.2.2025), S. 18-19

Evropská unie v rámci strategie Clean Industrial Deal mění postoj k importům zemního plynu. Ačkoli budou podrobnosti předmětem dalších jednání, v současnosti se EU kloní k dlouhodobým, společně uzavíraným smlouvám, které mohou ve střednědobém horizontu snížit cenu energií. Přehodnocení dosavadní striktní politiky přichází v souvislosti s nedávnou energetickou krizí na začátku války na Ukrajině a se současnou restriktivní americkou obchodní politikou.

Mareike Müller, Frank Specht, Carsten Volkery

EU beschließt neue Russland-Sanktionen

EU schvaluje nové sankce proti Rusku

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 39 (25.2.2025), S. 14-15

Evropská unie schválila 16. sankční balíček proti Rusku, který postihuje mj. export videoherních ovladačů (jako zboží dvojího užití použitelné k řízení dronů), dále přináší sankce proti stínové obchodní flotile, znemožňující kotvení v přístavech členských zemí EU. Článek se dále zabývá širší otázkou jednotného postupu EU v otázkách společné obrany a dosud nerovnoměrné participace členských zemí na podpoře Ukrajiny i otázkou dalšího využití zmrazených ruských majetků.

Tuğba Güz, Coşkun Parim, Erhan Çene

Examining the impacts of GDP, trade openness, freedom index and the internet on FDI : comparison of countries with panel ARDL

Zkoumání dopadů HDP, obchodní otevřenosti, indexu svobody a internetu na přímé zahraniční investice : srovnání zemí pomocí panelové metody odhadu ARDL

Politická ekonomie, Vol. 73 (2025), No. 1, p. 88-124

Studie analyzuje dopad míry HDP, otevřenosti obchodu, indexu svobody a přístupu k internetu na přímé zahraniční investice. Pracuje s daty z 54 zemí celého světa za období 1995-2021. Pomocí analýzy panelových dat, včetně testů jednotkového kořene, kointegračních testů a panelových modelů ARDL autoři zjišťují, že HDP, přístup k internetu a index svobody pozitivně ovlivňují přímé zahraniční investice, zatímco otevřenost obchodu má krátkodobě negativní vliv. Studie rovněž poukazuje na zjištění specifická pro jednotlivé země pomocí modelu PMG a nabízí poznatky pro politická doporučení přizpůsobená různým ekonomickým kontextům. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://polek.vse.cz/artkey/pol-202501-0004_examining-the-impacts-of-gdp-trade-openness-freedom-index-and-the-internet-on-fdi-comparison-of-countries-wi.php?back=/magno/pol/2025/mn1.php?secid=1

Guy Chazan, Amanda Chu, Joshua Franklin

Is America Inc souring on Trump?

Je americká společnost na Trumpa naštvaná?

Financial Times, Vol. 2025, No. 41867 (15.2.2025), p. 5

Článek popisuje, jakým způsobem mohou plánovaná cla v USA prodražit nákupy běžným spotřebitelům nebo firmám. Určitou nejistotu Trumповě administrativě s ohledem na cla, migrační politiku, daně a energetickou politiku projevují i velcí republikánští dárci, jako např. výkonný ředitel společnosti Goldman Sachs. Podle autorů by mohlo zavedení importních cel snížit konkurenceschopnost USA v určitých odvětvích, jelikož by zahraniční firmy přestaly dovážet surové materiály do Spojených států. Namísto toho by přesunuly výrobu do jiných zemí a do USA by dovážely už hotové výrobky.

Trading, alone

Obchoduje, ale sama

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9434, p. 21

O Evropské unii jako možná posledním zastánci volného obchodu. To, že Evropská unie hájí volný obchod, by se na první pohled mohlo zdát neobvyklé - region nemá v porovnání s USA a Čínou příliš velkých úspěšných firem a proti obchodním dohodám vznikají protesty. Region je nicméně na volném obchodu závislý - členské země dohromady vyvážejí více zboží než kdokoli kromě Číny a evropská ekonomika v absolutních číslech překonává USA i přesto, že je menší. Článek krátce uvádí, jakých dvou

aspektů se nyní EU s ohledem na zahraniční obchod obává; jaké jsou postoje různých členských zemí vůči volnému obchodu i která řešení EU nyní zbývají, když dva "giganti" světového obchodu (USA, Čína) od volného obchodu ustupují. -- Viz i další články o úpadku volného obchodu ve světě, mj. na s. 10-11.

Jakob Hanke Vela, Olga Scheer

Trump könnte die EU mit selektiven Zöllen spalten

Trump by mohl selektivními cly rozštěpit EU

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 33 (17.2.2025), S. 8-9

K záměru Trumpovy administrativy uplatnit cla nejen na EU jako celek, ale i vůči jednotlivým členským zemím. To může vyvolat rozdílnou reakci v závislosti na cílových zemích, kdy např. Francie a Německo zastávají politiku razantní odpovědi, Itálie zastává výrazně proameričtější postoj s nedefinovanou odezvou v případě uvalení cel. Předsedkyně Evropské komise U. von der Leyenová poukazuje na nutnost jednotného postupu v reakci na případnou obchodní válku, jako v předchozím Trumpově funkčním období.

Trump's crosshairs

Trumpova křížová palba

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9436, p. 63

O dopadech recipročních cel, která avizovala administrativní amerického prezidenta D. Trumpa. Článek poukazuje na různé potíže, které by v praxi nastaly (mj. administrativní). Část textu se věnuje i DPH a netarifním překážkám. Trump tvrdí, že pokud ostatní státy svá cla a daně sníží, USA je budou v tomto kroku následovat. Členské státy Světové obchodní organizace však při absenci obchodní dohody nemohou snížit cla jednomu státu. Vyhrožování cly může být ze strany USA bráno jako nástroj vyjednávání, jejich zavedení by se pak mohlo promítnout do cen. -- K tématu recipročních cel viz i články na s. 11 a 23-24.

Fabian Maximilian Johannes Teichmann and Chiara Wittmann

What makes an economic sanction effective?

Které faktory činí ekonomické sankce efektivními?

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 6, p. 1374-1383

Autoři se v příspěvku zabývají z obecnějšího pohledu ekonomickými sankcemi, konkrétně vnímáním sankcí jako efektivního nástroje. Okomentována jsou tři tvrzení, která bývají v souvislosti se sankcemi uváděna a která mohou ovlivňovat vnímání sankcí jako efektivních: že jsou sankce "tupým" nástrojem kvůli jejich nedostatečnému zacílení; že jsou alternativou k vojenské odpovědi a že jsou alternativou k tomu nepodnikat vůbec žádné kroky. Dále autoři rozebírají definici efektivnosti hospodářských sankcí a řeší i jejich obcházení. -- K hospodářským sankcím viz i další příspěvek na s. 1532-1539.

Podnik a podnikání

Mohamed Esmail Elmaghrabi, Ahmed Diab

Anti-corruption corporate disclosures and earnings management : evidence from a developed market

Zveřejňování informací o protikorupčních aktivitách ze strany firem a management zisků : zjištění z rozvinutého trhu

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 6, p. 1302-1319

Článek se na datech z Velké Británie z let 2016-2017 zabývá souvislostí mezi zveřejňováním informací o protikorupčních aktivitách ze strany firem a tzv. managementem zisků (earnings management). Odhalen byl významný a negativní vztah mezi oběma faktory. - Poznámky. -- Ke korupci (v dalších kontextech) viz i další články (s. 1332-1361, 1384-1406, 1502-1515, 1540-1560 a 1561-1575).

Fabian Maximilian Johannes Teichmann, Chiara Wittmann, Sonia Ruxandra Boticiu, Bruno Sergio S. Sergi
Can the consumer perception of corporate social responsibility be saved? : an examination into the effects of corporate greenwashing on the consumer and financial market
Může být pověst společenské odpovědnosti podniků v očích spotřebitelů zachráněna? : zkoumání účinku greenwashingu ze strany korporací na spotřebitelském a finančním trhu

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 6, p. 1320-1331

Autoři v příspěvku rozebírají tzv. "greenwashing" (klamání spotřebitelů, a to v oblasti životního prostředí, mj. při prezentování přínosů výrobků či služeb jako přátelských vůči životnímu prostředí) a jeho vliv na vnímání konceptu společenské odpovědnosti podniků (CSR) ze strany spotřebitelů. Je potvrzeno, že případy "greenwashingu" zhoršují pověst CSR. Část článku se také věnuje finančnímu kontextu (greenwashingu v případě tzv. udržitelných financí).

Olga Scheer

EU-Kommission beginnt mit Bürokratieabbau
Evropská komise začíná s redukcí byrokracie

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 38 (24.2.2025), S. 7

Evropská komise v rámci aktualizace Green Dealu chystá zjednodušení přihlašovací povinnosti a zmírnění sporného evropského zákona o zásobovacích řetězcích. Směrnice CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive, směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti), ukládající podnikům povinnost informovat o plnění klimatických a sociálních cílů, bude do budoucna zahrnovat výrazně méně podniků snížením prahu povinnosti v souladu se směrnicí CSDDD (směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti). Firmy nově budou mít povinnost přezkumu pouze přímých dodavatelů.

Ian Johnston, Kana Inagaki

Europe told to push for Asia battery expertise

Evropa má usilovat o získání odborných znalostí o bateriích v Asii

Financial Times, Vol. 2025, No. 41872 (21.2.2025), p. 6

Podle studie, na kterou se článek odkazuje, je možnost, že se v budoucnu Evropa stane pouze montážní linkou pro čínské bateriové články. V partnerství mezi čínskými producenty baterií a evropskými výrobci automobilů bývá často opomíjeno sdílení znalostí a obchodní vztahy se soustředí pouze na krátkodobé cíle. V článku jsou porovnávány různé smlouvy mezi čínskými, evropskými a americkými firmami. V případě americko-čínské spolupráce je sdílení znalostí nutnou smluvní podmínkou, kterou požaduje americký stát, ovšem v evropsko-čínské spolupráci tato podmínka převážně chybí. Evropský trh se také potýká s úpadkem poptávky po elektromobilech a někteří evropští výrobci baterií ustupují od svých plánů na expanzi.

J. Hanke Vela, J. Olk, O. Scheer, C. Volkery

Fünf-Punkte-Plan für den Bürokratieabbau

Pětibodový plán pro snížení byrokracie

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 28 (10.2.2025), S. 12

Evropská komise předloží pětibodový plán pro snížení byrokratické zátěže evropských podniků. Postup s pracovním názvem „omnibus“ mění více zákonů současně. První bod plánu se týká zajištění rovných možností využití výjimek pro střední i malé podniky v oblasti bezpečnosti výrobků. Dále plán zjednoduší přístup k prostředkům z programu InvestEU a Evropského fondu strategických investic, zjednoduší přihlašovací povinnost a přepracuje v odpovídajícím smyslu evropský zákon o datové bezpečnosti. Obdobná zjednodušení (zejm. redukce duplicitních úkonů) se týkají i oblasti zemědělství a udržitelnosti.

Jan Málek

Fúze a inovace: staro-nová debata, která nemá univerzální odpověď

Antitrust, Sv. 2024, č. 2, s. 46-48

Příspěvek do debaty o tom, jak fúze a akvizice ovlivňují inovace, které jsou hnací silou hospodářské soutěže a dlouhodobého růstu. Objevují se názory, že rostoucí tržní síla může vést k nižší dynamice a poklesu inovačního úsilí podniků. Evropská unie nyní klade větší důraz na hodnocení inovačních dopadů fúzí, zahrnující koncepty potenciálních a vznikajících konkurentů. Empirické studie ukazují, že dopady fúzí na inovace závisí na technologické a tržní blízkosti mezi nabyvateli a cíli. Negativní efekty

se projevují tam, kde nabyvatelé nemají technologickou kompetenci, zatímco pozitivní efekty vznikají, když dochází k synergii a přelévání znalostí v raných fázích vývoje. - Poznámky.

Arjun Neil Alim, Zijing Wu

Chinese techs enter bull run after DeepSeek breakthrough

Čínské technologické firmy expandují po průlomu DeepSeek

Financial Times, Vol. 2025, No. 41865 (13.2.2025), p. 6

Článek informuje o vysokém růstu akcií čínských firem krátce po zavedení nového jazykového modelu DeepSeek. Index Hang Seng, který sleduje 30 největších technologických společností v Hongkongu, vzrostl o 25 %. Podle článku tento nárůst reflektuje nově obnovený zájem zahraničních investorů o Čínu. Některé čínské internetové společnosti jsou schopny mezinárodně konkurovat tzv. „Magnificent Seven“ (skupina vysoce výkonných amerických akciových společností, mezi něž patří mj. Microsoft, Meta nebo Tesla) a v některých případech je i výkonnostně předčit. Autoři dále uvádějí čínské společnosti, kterým se dostalo nejvýraznějšího růstu (Alibaba, Xiaomi, Baidu a automobilový výrobce BYD).

Volker Perthes

Syriens Wiederaufbau ist eine Chance für deutsche Firmen

Obnova Sýrie je příležitostí pro německé firmy

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 31 (13.2.2025), S. 16

Komentář V. Perthese z berlínské Stiftung Wissenschaft und Politik se zabývá možnostmi uplatnění německých firem v Sýrii. Země je po pádu režimu B. Asada v akutní krizi dostupnosti bydlení a základní infrastruktury. Vstup nejen německých firem by znamenal jak tržní příležitost, tak významný krok při postupné integraci nové vlády do mezinárodního společenství. Navrhuje pět bodů pro obnovu: uspořádat od r. 2017 každoročně pořádanou konferenci dárců pro Sýrii v Damašku, namísto v Bruselu; zrušit zbývající unijní sankce a restrikce v oblasti finančních operací a importu; integrovat Sýrii do stávající politiky pro Střední východ; uplatnit přednosti německých firem v oblasti energetické a zdravotní infrastruktury a podpořit syrskou diasporu v Německu k účasti na obnově země.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Sophie Crocoll, Cordula Tutt

Der Notfall

Nouzový stav

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 4, S. 32-35

Příspěvky na sociální pojištění v Německu dosahují rekordní výše, ale předvolební kampaně o krizi sociálního státu mlčí. Článek rozebírá, jaké reformy penzijního pojištění, zdravotního pojištění a pojištění dlouhodobé péče jsou nutné.

Abhijit Banerjee, Rema Hanna, Benjamin A. Olken, and Diana Sverdlin Lisker

Social protection in the developing world

Sociální zabezpečení v rozvojovém světě

The Journal of economic literature, Vol. 62, (2024) No. 4, p. 1349-1421

Příspěvek se zabývá programy sociálního zabezpečení v rozvojových zemích. Je shrnuta odborná literatura k tématu nastavení a dopadů programů sociálního zabezpečení a představena jsou i různá specifika (např. jak identifikovat příjemce dávek při široce rozvinutém neformálním sektoru). - Poznámky -- Autor A. Banerjee je nositelem Nobelovy ceny za ekonomii za r. 2019.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Niklas Hoyer, Philipp Frohn, Martin Gerth, Felix Petruschke

Da geht noch was

Stále je co zlepšovat

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 7, S. 16-32

Prudký růst nájumného v Německu podporuje také nákupní ceny nemovitostí ve městech. Atlas nemovitostí v 50 největších německých městech ukazuje, která místa a lokality se nyní obzvláště vyplatí.

Thomas Hale, Wenjie Ding, Chris Campbell, Haohsiang Ko

Leaning on the state : Chinese econmy

Spoléhání na stát : čínské hospodářství

Financial Times, Vol. 2025, No. 41875 (25.2.2025), p. 15

Od r. 2020 nakupují čínské státní firmy více nemovitostí než soukromé podniky. Jev je převážně viditelný u větších a bohatších měst, v článku je uveden příklad Pekingu. Financial Times vytvořili analýzu nákupu 440 pozemků v hlavním městě za posledních osm let, přičemž výsledky ukazují, že státem dotované firmy nakoupily větší objem nemovitostí oproti soukromým společnostem. Podobný trend lze pozorovat i mimo hlavní město. Dle respondentů tím stát hodlá kompenzovat časové prodlevy ve výstavbě nových budov. Opatření umožní Číně lépe kontrolovat nabídku nemovitostí.

Christian Ramthun, Sonja Álvarez, Philipp Frohn, Felix Petruschke

Mieten und Wahnsinn

Nájemné a šílenství

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 3, S. 28-32

Dostupné bydlení je v Německu obrovské téma. Ale jak napjatá je situace? Ve velké části Německa téměř vůbec. Existují však horká místa, kde musí politici jednat lépe než dříve. Článek obsahuje mapky, které ukazují německá města, kde vydá rodina za nájem ze svého příjmu nejvíce.

Růst cen bytů, domů i pozemků zrychlil

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 12, s. 42-43

Komentář k vývoji cen nemovitostí v ČR ve třetím čtvrtletí r. 2024 na základě dat ČSOB indexu bydlení. Růst všech kategorií nemovitostí zesílil, mezičtvrtletně se nejvíce zvýšily ceny bytů o 2,6 %, meziročně nejvíce stouply ceny domů, které narostly o 4,7 %. Poptávku podporuje snižování sazeb hypotečních úvěrů, mírnější pravidla ČNB pro poskytování hypoték i snaha pořídit si nemovitost za stávající ceny, neboť tržní predikce spíše napovídají další růst. Tabulky ukazují meziroční změnu cen u bytů, rodinných domů a pozemků. -- K tématu viz také Ročenka Profi poradenství & finance 2025, s. 28-31.

Felix Florian Balz

User cost of housing analysis of the German real estate market [elektronický zdroj]

Analýza nákladů na bydlení na německém realitním trhu

Acta VŠFS, Vol. 18 (2024), No. 1, p. 41-67

Autor zjišťuje, zda se německým občanům stále finančně vyplatí vlastnit nemovitost oproti situaci, kdy přebývají v nájmu. Je zjištěno, že průměrně se vlastnictví nemovitosti stále vyplácí - v polovině r. 2023 je dle autora o 57 % na metr čtvereční levnější nemovitost vlastnit, než žít v nájmu, a to i přes nárůst úrokových sazeb. Součástí článku jsou výpočty nákladů spojených s nájmem i vlastnickým bydlením. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/02/acta_vsfs_01_2024

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Karel Šafr, Jan Čadil, Tomáš Pavelka

Is job preservation too expensive? : an estimate of the effects of the covid pandemic and the economic policy response on the labour market

Je zachovávání pracovních míst příliš drahé? : odhad vlivu pandemie koronaviru a reakce hospodářské politiky na pracovní trh

Statistika, Vol. 61, (2024) No. 4, p. 399-409

Studie se zabývá otázkou rentability udržování pracovních míst v České republice v průběhu pandemie koronaviru. Specifika ČR v daném kontextu jsou malá, otevřená ekonomika, vysoká úmrtnost, dlouhý lockdown a zaměření na udržení existence pracovních míst. Studie aplikuje metody input-output analýzy, CGE a ADL, jejichž pomocí určuje míru dopadu protipandemických opatření na vybrané sektory. Dochází k závěru, že jejich dopad na ekonomiku byl asymetrický s důrazem na implicitně zranitelné sektory (stavebnictví). Politiku udržování pracovních míst v rámci programů Antivirus A a Antivirus B považuje za přinejmenším částečně úspěšnou. Náklady na záchranu 14 000 pracovních míst studie vyčísluje na 23,7 miliardy korun (1,7 milionu korun na pracovní místo, tedy trojnásobek HDP per capita). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.54694/stat.2024.53>

Yang Chen, Wenge Liu

Political economy of mitigating carbon emissions with mild constraints : an empirical study on employment based on low-carbon city pilot policy

Politická ekonomie snižování emisí uhlíku s mírnými omezeními : empirická studie zaměstnanosti založená na pilotní politice nízkouhlíkových měst

Politická ekonomie, Vol. 73 (2025), No. 1, p. 58-87

Studie zkoumá dopad čínské pilotní politiky nízkouhlíkových měst na zaměstnanost pomocí modelu difference-in-differences za více období. Používá údaje společností kótovaných na Šanghajské a Šen-čenské burze za časové období 2007-2020. Zjištění naznačují výrazný nárůst zaměstnanosti v pilotních městech, který je způsoben substitucí výrobních faktorů. Přínosy politiky jsou patrné zejména ve státních podnicích, primárním a sekundárním průmyslu a nízkouhlíkových odvětvích. Článek zdůrazňuje úlohu politiky nízkouhlíkových měst při udržování hospodářského růstu. Autoři navrhují její rozšíření pro řešení socioekonomických rozdílů v čínské společnosti i environmentálních problémů. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://polek.vse.cz/artkey/pol-202501-0003_political-economy-of-mitigating-carbon-emissions-with-mild-constraints-an-empirical-study-on-employment-based.php?back=/magno/pol/2025/mn1.php?secid=1

Jaakko Nelimarkka, Lauri Vilmi

Will the euro area's robust employment growth continue? [elektronický zdroj]

Bude robustní růst zaměstnanosti v eurozóně pokračovat?

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 98 (2024), No. 4, p. 20-35

Analýza zaměstnanosti v eurozóně připravená finskou centrální bankou. Zhodnocen je vývoj zaměstnanosti (resp. silný růst) v posledních letech, rozebrány jsou faktory, které ovlivnily poptávku po práci i nabídku práce; následně je pak zmíněn vývoj participace osob starších 55 let na trhu práce. Článek rovněž mj. popisuje vývoj počtu odpracovaných hodin, či možný trend do budoucna. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/02/BOF_bulletin_4_2024.pdf

Lucie Přenosilová

Zástupce pro společné posouzení : nový zástupce zaměstnanců na obzoru?

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 1-2, s. 38-41

Autorka stručně představuje problematiku společného posouzení odměňování podle pravidel evropské směrnice o transparentním odměňování (č. 2023/970/EU) a hodnotí, zda bude nezbytné v rámci transpozice směrnice upravit nové zástupce zaměstnanců. Zapojení zástupců zaměstnanců je klíčové pro nápravu rozdílů v odměňování v případech, kdy je zaměstnavatel nečinný nebo argumentuje existencí objektivních kritérií, avšak ta v konkrétním případě nejsou dána. Článek charakterizuje zástupce pro společné posouzení jako nový typ zástupce zaměstnanců, navrhuje úpravu jeho volby a upozorňuje na problematické otázky takové právní úpravy. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 73, (2025) č. 2

Sleva na pojistném na důchodové pojištění u zaměstnanců, kteří jsou poživateli starobního důchodu (s. 6-10); Cestovné náhrady 2025 (s. 11-15); Povinný podíl za rok 2024 (s. 16-17); Změny v povinném podílu v roce 2025 - novela č. 469/2024 Sb. a č. 470/2024 Sb. (s. 18-19); Možnosti nastavení spravedlivého odměňování v kontextu zrušení zaručené mzdy v soukromé sféře (s. 27-32); Nezbytně nutná doba při doprovodu do zdravotnického zařízení - rozsudek NSS sp. zn. 21 Cdo 2979/2023 (s. 33-36); Dohody a zdravotní pojištění po změnách k 1.1.2025 (s. 37-40).

Právo

Pavel Švásta

(Nepřiměřená) délka přestupkového řízení jako faktor pro snížení trestu?

Správní právo, Sv. 57, (2024) č. 8, s. 571-588

V souvislosti s délkou přestupkového řízení (a navazujícího soudního přezkumu) se můžeme v praxi setkat s otázkou, zda lze při určení výše pokuty za spáchání přestupku zohledňovat i délku přestupkového řízení, resp. dobu, která uplynula mezi spácháním protiprávního jednání a jeho potrestáním správním orgánem. Článek odpovídá na otázku, zda se § 39 odst. 3 trestního zákoníku aplikuje analogicky i na oblast správního trestání a zda jsou správní orgány povinny zohledňovat jako polehčující okolnost i délku přestupkového řízení. Autor vychází zejména z rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu, Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a ESLP a zaměřuje se na oblast, která zůstává stranou doktríny, nicméně v praxi na ni reaguje judikatura v kontextu námitek obviněných z přestupku. - Poznámky.

Michal Bobek, Zdeněk Kühn

Anonymizace judikatury a ochrana osobních údajů soudy při výkonu soudnictví

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 1-2, s. 1-12

Autoři se detailně věnují problematice anonymizace publikovaných soudních rozhodnutí a ochrany osobních údajů při výkonu soudní činnosti. Téma otevírají historickým a ústavním exkurzem. Představují princip otevřené spravedlnosti a nastiňují další práva a zájmy, se kterými je požadavek na ochranu osobních údajů v soudním řízení a publikaci jeho výstupů nezbytné poměřovat. Návazně probírají požadavky GDPR, a to v dimenzi věcné, institucionální a dozorové. Zároveň se zaměřují na vnitrostátní adaptaci těchto pravidel českými zákony a dalšími předpisy. Autoři dovozují, že GDPR rozhodně nepožaduje plošnou anonymizaci všech subjektů údajů při uveřejňování soudních rozhodnutí. V závěru kritizují v současnosti prováděnou širokou anonymizaci rozhodnutí nižších soudů. - Poznámky.

By Keith Finlay, Matthew Gross, Carl Lieberman, Elizabeth Luh, and Michael Mueller-Smith

The impact of criminal financial sanctions : a multistate analysis of survey and administrative data Dopady trestních finančních postihů : analýza administrativních dat a dat z průzkumů z více států

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 4 (Insights), p. 490-508

Autoři zkoumají dopady finančních sankcí v systému trestního soudnictví v různých státech USA. Zvolena je metoda přirozeného experimentu, analyzovány jsou pak krátkodobé i dlouhodobé dopady, a to mj. na zaměstnanost, recidivu či výdaje domácností. Podle autorů mají finanční sankce nulové účinky. - Poznámky.

Milan Vašíček, Karolína Janečková

K procesním aspektům znaleckých posudků

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 1-2, s. 20-26

Znalecké posudky hrají v justičním systému ČR důležitou roli, jsou to odborná sdělení, jejichž účelem je mj. plnit roli důkazního prostředku. Mají zákonem předepsané formální náležitosti i strukturu, jež má směřovat k formulaci odpovědi na soudem položené otázky. Článek rozebírá procesní aspekty znaleckých posudků ve sporném řízení, počínaje okamžikem usnesení o jmenování znalce, přes otázky položené znalci, až po usnesení o znalečném. Autoři modelují praktické situace a na nich ukazují, jaký

vliv může mít procesní postup soudu na účastníky, náklady řízení a výsledek řízení. Některé aspekty modelují na znaleckém posudku z oblasti psychiatrie, další na posudku z oblasti oceňování. V závěru nastiňují postupy, které by mohly být inspirativní pomůckou jak pro správné provádění důkazů znaleckým posudkem, tak pro všechny související činnosti (např. rozhodování o znalečném). - Poznámky.

Vladimír Sládeček

Nad návrhem novely zákona o Veřejném ochránci práv

Správní právo, Sv. 57, (2024) č. 8, s. 542-549

Autor kriticky analyzuje projednávaný vládní návrh rozsáhlé novely zákona o Veřejném ochránci práv č. 349/1999 Sb. (tisk č. 688). Nejprve se zaměřuje na celkovou koncepci návrhu, která počívá v podstatném rozšíření působnosti Veřejného ochránce práv, neboť má působit také jako národní lidskoprávní instituce. Dále se zabývá úpravou vztahů ochránce a jeho zástupce i nově zřizovaného Ochránce práv dětí. Uvádí, že z návrhu plyne zjevný úmysl respektovat tzv. Pařížské principy, tedy rezoluci OSN obsahující požadavek zřídit národní lidskoprávní instituci (pro dospělé) a národní lidskoprávní instituci pro ochranu práv dětí. Autor by za vhodnější řešení považoval ustavení nové, zvláštní instituce "Ochránce lidských práv", než rozšíření působnosti Veřejného ochránce práv a sdílení jeho Kanceláře. - Poznámky.

Kamil Nejezchleb

Novela soutěžního zákona - evoluce, či revoluce?

Antitrust, Sv. 2024, č. 3, s. 69-73

Autor objasňuje nutnost přidělit Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nové pravomoce ke stimulaci a regulaci trhů, aby se staly více soutěžními a produkčně a alokačně efektivními. V té souvislosti představuje připravovanou novelu zákona o hospodářské soutěži, která je komplexním ztělesněním záměru vlády ČR podpořit hospodářskou soutěž v tuzemsku s cílem zvýšit efektivitu ÚOHS. V článku jsou blíže popsány základní principy a smysl tří nově zaváděných pravomocí a účel jejich použití. Jedná se o tzv. nový soutěžní nástroj, který umožňuje prostřednictvím opatření obecné povahy a případně následných rozhodnutí zasahovat na trzích, kde je dlouhodobě nefunkční hospodářská soutěž, avšak ne z důvodu existence zakázaných dohod či zneužití dominantního postavení soutěžitelů. Dalším cílem je zvýšit efektivitu boje proti kartelovým dohodám zavedením trestání fyzických osob-nesoutěžitelů za uzavírání cílových zakázaných dohod. Zavedení call-in modelu přezkumu spojení soutěžitelů, která nesplňují současná notifikační kritéria (zejména obrátová), je dalším nástrojem ke zlepšení poslání ÚOHS. - Poznámky. -- Reakce J. Kupčíka na příspěvek viz Antitrust č. 4/2024, s. 130-133.

Natálie Tůmová

Ochrana osobních údajů jako štít vůči porušení hospodářské soutěže na digitálních trzích EU?

Antitrust, Sv. 2024, č. 2, s. 49-53

Článek se zabývá otázkou, jak mohou orgány pro hospodářskou soutěž přistupovat k nástrojům technologických gigantů, údajně určeným ke zvýšení ochrany soukromí uživatelů, s ohledem na možné zneužití dominantního postavení na několika relevantních trzích. Autorka nejprve stručně představuje funkci ATT implementovanou společností Apple a nástroj Privacy Sandbox navržený společností Google, které mohou významně ovlivnit trhy online reklamy. Následně shrnuje dosavadní přístupy soutěžněprávních úřadů ve vztahu k popsaným nástrojům, analyzuje je, zkoumá jejich limity a také možné přínosy pro hospodářskou soutěž. Autorka vyvozuje, že soutěžněprávní úřady by měly zkoumat samotnou praxi sebe-stavění do role regulátora ochrany osobních údajů, místo aby se zaměřovaly na zkoumání souladu zavedených nástrojů se soutěžním právem. Nepovažuje ochranu osobních údajů za štít proti závěrům o protisoutěžním chování. - Poznámky.

Tomáš Svoboda

Podzákoný právní předpis jako zásah ve správních soudnictví

Správní právo, Sv. 57, (2024) č. 8, s. 550-570

Článek se vrací k judikatuře správních soudů, která se zabývala aplikovatelností zásahové žaloby ve správním soudnictví jako mimořádného prostředku soudní kontroly některých opatření (normativní povahy) vydávaných podle krizového zákona v rámci pandemie nemoci covid-19. Autor se kriticky zamýšlí nad možností kvalifikovat alespoň některé podzákoné právní předpisy a jejich účinky jako potenciální zásahy správních orgánů. Článek se spíše přiklání k převažujícímu pohledu judikatury nepřipouštějící

přezkum podzákoných právních předpisů správními soudy. Autor nicméně upozorňuje na některé deficity současného modelu ochrany subjektivních práv před těmito akty, které také vedly k řešení zkoumané otázky v soudní praxi. - Poznámky.

Tomáš Hulva

Proč bylo nutné přijmout novelu advokátního tarifu?

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 1-2, s. 12-16

Článek se zabývá vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 258/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. S účinností od 1.1.2025 podstatným způsobem změnila mimosmluvní odměnu advokáta a přinesla celou řadu pozitivních změn. Článek rozebírá, proč bylo přijetí novely advokátního tarifu nutné, a to po provedení důsledné analýzy zohledňující vývoj mezd a inflace. Podle autora je provedená změna nedostatečná a advokátům kompenzuje inflaci a růst mezd v národním hospodářství pouze na některých místech. - Poznámky. -- K tématu advokátního tarifu více na s. 10-11 a s. 16-17, platné znění novelizované vyhlášky č. 177/1996 Sb. je otištěno na s. 18-21.

Jiří Mňuk

Role of consumer welfare standard in broader EU competition enforcement perspective

Role standardu spotřebitelského blahobytu v širší perspektivě vymáhání hospodářské soutěže v EU

Antitrust, Vol. 2024, No. 3, p. 74-77

Článek se zabývá úlohou práva hospodářské soutěže při řešení výzev, které přináší digitální ekonomika a další dynamická hospodářská odvětví. Porovnává přístupy Evropské unie a USA ke standardu spotřebitelského blahobytu. Americký standard, který je tradičně založen na monitorování ceny a produkce, může být považován za nedostatečný pro regulaci digitální ekonomiky. Naproti tomu širší a pružnější výklad pojmu spotřebitelského blahobytu v EU může lépe zohlednit komplexitu digitálních či jiných dynamických trhů. Článek zdůrazňuje, že jeden z naléhavých problémů EU spočívá v jejich procesních mechanismech vymáhání soutěžního práva, nikoliv v samotném standardu spotřebitelského blahobytu. Autor dochází k závěru, že klíčem k řešení digitálních problémů v EU je spíše zlepšení mechanismu prosazování, než opuštění standardu spotřebitelského blahobytu. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Amine Sabek, Jakub Horák, Hussam Musa, Amélia Ferreira da Silva

Bankruptcy prediction using first-order autonomous learning multi-model classifier

Predikce bankrotů užitím prvořadového autonomně se učícího multimodelového klasifikátoru

Statistika, Vol. 61, (2024) No. 4, p. 440-464

Studie zkoumá kombinovaná data 352 společností z Kaggle database (otevřená databáze pro potřeby výzkumu strojového učení) a zahrnuje 83 finančních poměrů prostřednictvím klasifikátoru autonomního učení prvního řádu F-O ALMM 0 pro predikci bankrotů obchodních entit a jednotlivců, se zpřesněním výsledků použitím analýzy hlavních komponent (PCA). Představuje funkci modelu, přináší výběrovou rekapitulaci literatury, a detailně popisuje aplikaci PCA metody na zlepšení výsledků (z původních 67,27 % při aplikaci na zkušební data na 77,42 % pro PCA). Studie nahlíží model F-O ALLM0 podrobený PCA nejen z teoretické roviny, zabývá se i možnostmi jeho praktické aplikace jako nástroje v procesu vyhodnocování a rozhodování. Uvedený přístup může být dle autorů aplikován na jiné reálné datové sady a může být použit pro identifikaci výzev v různých oblastech i mimo finance. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.54694/stat.2024.30>

Harness the hustle : African youth

Jak využít potenciál mladé generace : africká mládež

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9436, p. 11-12

Světová populace stárne, více než 60 % obyvatel subsaharské Afriky je však mladších 25 let. Brzy bude polovina osob vstupujících na trh práce pocházet právě z tohoto regionu. Článek stručně charakterizuje mladou africkou generaci a výzvy, které ji do budoucna čekají (chybějící perspektiva mladých lidí do budoucna je mj. rizikem pro africké demokracie). -- Viz i rozsáhlejší příspěvek na s. 27-28 ("Meet generation hustle: African youth").

Stanislava Hronová, Richard Hindls

Changes in the economic behaviour of Czech households in the years of economic crisis and pandemic

Změny v ekonomickém chování českých domácností v letech ekonomické krize a pandemie

Statistika, Vol. 61, (2024) No. 4, p. 383-398

Studie zkoumá proměny ekonomického chování českých domácností v letech finanční krize (2009-2013) a koronavirové pandemie (2020-2023) a vzájemně tato období srovnává se zaměřením na pokles spotřeby, problematiku růstu úspor, jejich příčiny, důsledky a dobu trvání. Domácnosti byly zvoleny jako předmět zkoumání kvůli jejich klíčové roli v ekonomických procesech a současně silnému ovlivnění hospodářskou recesí. Výzkum prokázal specifické chování v krizovém období, které je ovlivněné behaviorálními faktory a motivačními preferencemi. Využita byla data Českého statistického úřadu za aplikace Chowova testu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.54694/stat.2024.41>

Jitka Fořtová

Neziskové instituce v Česku

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 1, s. 34-35

Statistický pohled na neziskový sektor v Česku v r. 2022. Autorka seznamuje s vybranými údaji satelitního účtu neziskových institucí, zaměřuje se na poskytování služeb domácnostem, na zdroje financování i objem dobrovolnické práce. Uvádí, že neziskové instituce se podílely na tvorbě HDP 1,8%. Dále charakterizuje dobrovolnictví během epidemie covid-19. Tabulka shrnuje ekonomické ukazatele neziskových institucí v r. 2022. Grafy ilustrují objem dobrovolnické práce v letech 2014-2022, dary poskytnuté neziskovými organizacemi a financování neziskových institucí sloužících domácnostem v r. 2022.

Petr Musil

Předběžný odhad indexu spotřebitelských cen

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 1, s. 6-7

Český statistický úřad letos zavádí nový ukazatel - předběžný odhad indexu spotřebitelských cen. Uživatelé budou mít k dispozici základní údaje o vývoji spotřebitelských cen o pět dní dříve než dosud. Předběžný odhad bude publikován zpravidla 5 dní po skončení měsíce a může být při následné standardní publikaci indexu spotřebitelských cen revidován. Zveřejněny budou úhrnné meziroční a meziměsíční indexy a rovněž indexy za vybrané skupiny produktů. Tabulka ukazuje strukturu publikovaných dat s údaji za prosinec 2024.

Karolína Zábojníková

Silný růst cen služeb trvá v celé EU

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 1, s. 13

Meziroční růst harmonizovaného indexu spotřebitelských cen v EU v průběhu let 2023 a 2024 postupně zpomaloval. Hlavním důvodem zpomalení cenové dynamiky jsou především ceny energií, v rámci struktury spotřebního koše se výrazně snížil růst cen zboží. V říjnu 2024 ceny zboží meziročně klesly v osmi zemích EU. Ceny služeb oproti zboží stále silně rostou a dále zůstávají inflačním rizikem. V říjnu 2024 ceny služeb v EU vzrostly o 4,2 %, nejvíce v Estonsku (9,5 %), Chorvatsku a Maďarsku (7,5 %), ČR zaznamenala 6,6% nárůst. Graf dokládá růst cen služeb v jednotlivých členských státech EU.

Delphine Strauss

The UK's problem with flawed data

Problém Spojeného království s chybnými daty

Financial Times, Vol. 2025, No. 41860 (7.2.2025), p. 15

Článek popisuje problém Velké Británie se získáváním důvěryhodných statistických údajů, jelikož množství respondentů a kvalita národních průzkumů pomalu klesá. Tento trend byl jen urychlen za pandemie nemoci covid-19. Britský národní statistický úřad byl zpočátku schopen výkyvy kompenzovat telefonickým dotazováním. Ovšem v r. 2023 musel úřad pozastavit své měsíční statistické publikace, jelikož se dopustil zásadní chyby při čerpání starých údajů do nových publikací. Bylo zjevné, že statistické výsledky nemohou dostatečně reflektovat zkoumanou situaci ve společnosti. Statistický úřad od té doby provedl četné revize témat, která jsou ekonomicky či politicky důležitá. Autor dále rozebírá pracovní kulturu uvnitř úřadu, kde se zaměstnanci zdráhali nahlašovat nedostatky v šetřeních kvůli pocíťované preferenci kvantity před kvalitou.

Veřejná správa

Lubica Štiblářová

Digitalization in the public sector : unravelling (un)conditional effects of e-government on the absorption of European Cohesion Policy

Digitalizace ve veřejném sektoru : objasnění (ne)podmíněných efektů e-governmentu na integraci evropské politiky soudržnosti

Statistika, Vol. 61, (2024) No. 4, p. 410-423

Studie zkoumá integraci digitalizace veřejné správy v rámci Evropské politiky soudržnosti (European cohesion policy, ECP), se zvláštním ohledem na otázku, zda využití služeb e-governmentu v participujících zemích přispívá ke schopnosti profitovat z ECP přímo, nebo zda existují podmínky. Rekapituluje dosavadní publikační činnost na dané téma, aplikuje metodu fixních panelů na období let 2007-2016. Pracuje s daty pro míru absorpce kohezní politiky v zemích EU, e-government (míra integrace, efektivita), lidský kapitál a efektivitu vlády jako proměnnými ve zmíněném statistickém modelu. Kvantitativně měří efekt implementace e-governmentu na účast na ECP, V rámci výzkumu kondicionalit dochází k závěru, že vyšší míra lidského kapitálu (tj. dostatečná míra kvalifikace) absorpci prospívá, její míra se snížila v průběhu finanční krize. Poukazuje také na pozitivní interakci lidského kapitálu s e-governmentem, což dokazuje význam kvalifikovaných pracovníků v odpovídajících pozicích. Zmiňuje evropskou iniciativu „Europe fit for digital age“, která by tento efekt mohla dále podpořit splněním záměru dosáhnout ovládnutí základních digitálních dovedností u 80 % občanů členských zemí do r. 2030. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.54694/stat.2024.11>

Karel Masopust, Lukáš Procházka

Chystaná novela zvýšení limitů veřejných zakázek

Veřejné zakázky, Sv. 2025, č. 1, s. 33-35

Článek rozebírá otázku možného navýšení finančních limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu (VZMR) v zákoně o zadávání veřejných zakázek. Dle aktuálně platné úpravy platí pro VZMR na dodávky a služby limit 2 mil. Kč bez DPH a na stavební práce 6 mil. Kč bez DPH. Autoři zdůrazňují, že s ohledem na dlouho neměněné finanční limity a vysoký růst inflace v posledních letech nepřinese třetinový růst limitů kýžený výsledek. V té souvislosti zvažují vhodnost a možné dopady až 100% zvýšení zákonných limitů. Zcela zásadní dopad by navýšení limitů mělo pro rozhodovací činnost ÚOHS, jemuž by se snížil počet nových případů. Ve změně spatřují podporu snižování byrokratické zátěže, zefektivnění procesu veřejného zadávání a podporu menších zadavatelů a dodavatelů. - Poznámky.

M. Greive, H. Anger, J. Fokuhl, B. Gillmann, D. Neuerer, J. Olk, B. Rybinski, F. Specht

Der kranke Staat : Migration, Infrastruktur, Digitalisierung

Nemocný stát : migrace, infrastruktura, digitalizace

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 27 (7.2.2025), S. 46-51

Podrobný pohled na současné vnímání funkceschopnosti státu v Německu. V rámci širšího pohledu na vnímání problematiky „státního selhání“ v oblastech mj. migrační a zahraniční politiky, hospodářství, inovací a státní správy přináší autoři rozbor sedmi možných příčin. Zmíněny jsou nízká produktivita veřejných služeb, pomalá digitalizace státní správy, rostoucí osobní náklady, nedostatečná orientace na řešení v úředním aparátu, nadměrná regulatorní a byrokratická zátěž, ale současně i rostoucí nároky na stát a nedostatky federálního systému. Příčiny jsou pojednány jak z pohledu jejich vlivu na ekonomiku, tak ve světle současné politické situace.

Jiří Votrubec, Hana Drápelová, Štěpán Slovák

Limity objasňování či doplňování nabídek, aneb za co vás zadavatel pravděpodobně vyloučí

Veřejné zakázky, Sv. 2025, č. 1, s. 28-32

Zákon o zadávání veřejných zakázek přináší zásadní pravidla pro objasňování a doplňování nabídek, jejichž cílem je zajistit nejen transparentní, ale i spravedlivý průběh zadávacího řízení. Příspěvek rozebírá hranice zákonné úpravy a přibližuje, co a kdy může zadavatel při objasnění či doplnění nabídek ve smyslu § 46 zákona č. 134/2016 Sb. (ZZVZ) požadovat. Zadavatel je limitován tzv. zákazem materiální změny nabídky a zákazem doplňování nabídky o údaje, doklady atd., které budou hodnoceny na základě kritérií hodnocení. Limitací je dále nemožnost přenášet odpovědnost na dodavatele za

úplnost a správnost zadávacích podmínek. Autoři analyzují klíčové aspekty a praktické aplikace § 46 a § 39 odst. 5 ZZVZ a upozorňují na zásadní rozdíly mezi těmito instituty. V závěru článku jsou shrnuta klíčová doporučení pro zadavatele a dodavatele. - Poznámky.

Karel Zuska

Průvodce veřejnou podporou : téma: Důsledky poskytnutí nedovolené veřejné podpory. II. část
Veřejné zakázky, Sv. 2025, č. 1, s. 58-60

Tato část seriálu článků k problematice veřejné podpory v ČR se věnuje důsledkům spojeným s poskytnutím nedovolené veřejné podpory. Téma pokračuje zaměřením na právní nástroje, které jsou dostupné pro zajištění navrácení takové podpory. Autor vysvětluje, kdo odpovídá za poskytnutí nedovolené podpory a jaká jsou pravidla a lhůty zpětného vymáhání dotační podpory. Zdůrazňuje zásadní roli soudů v otázce nedovolené veřejné podpory; vnitrostátní soudy jsou oprávněny rozhodovat v řízeních o následcích porušení povinnosti neoznámení státní podpory EK a poskytovat ochranu třetím osobám. - Poznámky. -- Viz také obsáhlý rozhovor s JUDr. Zuskou na s. 20-27.

The revolt against regulation

Vzpouora proti regulaci

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9433, p. 9

Ve světě roste nadšení pro deregulaci a odstranění nadměrné byrokracie. Jak ale deregulovat správně? Příspěvek připomíná, že určitá pravidla jsou nezbytná pro fungování společnosti, nesmí ale dojít k jejich přebujení - přílišná byrokracie je naopak nákladná. Spojeným státům nyní hrozí, že budou deregulovat bezhlavě, Evropská unie má naopak tendenci být při rušení předpisů spíše opatrná. Jako pozitivní příklad, jak postupovat lépe, by tak mohla posloužit Argentina. -- Viz i další dva příspěvky k tématu na s. 14-16.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 31, (2025) č. 2

Dřevo jako cesta k dostupnému a udržitelnému stavebnictví (s. 8); Daňová inkasa za rok 2024: Poprvé po letech nebyla naplněna očekávání. Chaos a kouzelní oslíci Krále Slunce (s. 12-14); Jak si obec stojí z hlediska finanční udržitelnosti svého rozvoje? Kvalitní rating jí poskytne správnou odpověď (s. 14-16); K udržitelnosti významně přispívá i zpětný odběr pneumatik a olejů - kolektivní systémy odběru a recyklace (s. 20-21); Co dělat se záplavou elektroodpadu? (s. 24); V ČR je už milion nádob na tříděný odpad (s. 29); Sickdays jsou vítaným benefitem zaměstnanců (s. 28); Jak úřady obcí, měst a krajů reagují na nárůst agresivity klientů? (s. 39); Anonymizace místo odmítnutí: Jak správně vyhovět žádosti o informace (s. 54); Právní novinky pro obce a města v roce 2025 (s. 55); Ve kterých situacích je uzavření smlouvy mezi obcí a developerem zadáním veřejné zakázky? (1) (s. 56-58).

Veřejná správa

Sv. 36, (2025) č. 2

Sociální bezpečí na pracovišti: Klíčová otázka veřejné správy (s. 4-5); Jak předcházet násilí a agresivitě na úřadech? (s. 6-10); Pět principů, které mohou zachránit život (s. 11-12); Daniel Doležal: Více volnosti by prospělo všem - rozhovor s ředitelem archivní správy a spisové služby MV (s. 14-17); Příručka pro starosty: Organizace evakuace v obci (s. 18-19); Petr Voříšek: Nové podmínky pro sbírky chrání dárce i pořadatele - novela zákona o veřejných sbírkách (s. 20-21); Elektronická Sbírka právních předpisů zjednodušila přístup k obecním a krajským normám (s. 22-23); Proč má smysl chtít zelený územní plán a co to vlastně znamená (s. 24-25); Konverzní pošta šetří čas a peníze (s. 26-27); Programy Živel mění přístup ke krizím (s. 28-29); Čtyři podprogramy Živel přehledně: Pomoc samosprávám i lidem po krizových situacích (s. 30); Přehledně z EU: "Bezpečnost, Evropa" je heslem polského předsednictví (s. 34-35); E-learning odhaluje tajemství kartelových dohod a posiluje férovou soutěž - bid rigging (s. 36-37); Nové vyhlášky k zákonu o úřednicích poskytují možnosti dalšího dynamického rozvoje (s. 38-39); Objevte Centrální registr výročních zpráv: Moderní nástroj pro zveřejnění výroční zprávy v oblasti poskytování informací (s. 40).

Veřejné finance. Rozpočet

Martin Greive, Jan Hildebrand, Julian Olk

Die 130-Milliarden-Lücke

Mezera 130 miliard

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 44 (4.3.2025), S. 1 a 4-5

Možná budoucí německá vládní koalice (CDU/CSU - SPD) se při plánování rozpočtu do r. 2028 musí vypořádat s dalším růstem nákladů na obranu a infrastrukturu. Rozvoj Bundeswehru bude vyžadovat okolo 200 miliard eur. Obdobnou částku požaduje SPD pro rozvoj infrastruktury, bytové výstavby a na sociální zabezpečení, mj. v rámci tzv. „globálních výdajů“, které se v závislosti na výběru daní mohou pohybovat mezi 130-150 miliardami eur. Článek shrnuje širší související debatu o nutnosti investic do školství a inovací a o projednávaných možnostech financování. Předmětem debaty je reforma dluhové brzdy a F. Merzem prosazovaná možnost schválení zvláštního účelového rozpočtového balíčku. -- Viz také komentář na s. 14.

OECD

Beyond green tagging : how can public budgeting support climate goals?

Nad rámec zeleného značení : jak může veřejné rozpočtování podpořit klimatické cíle?

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2024, No. 6, p. 1-21

Studie se zaměřuje na nové nástroje dosahování cílů politiky šetrné k životnímu prostředí za udržení zodpovědného státního rozpočtu a navrhuje zúžit rozsah analýzy emisí skleníkových plynů. Závěry vycházejí z diskusí na zasedání Pařížské spolupráce o zeleném rozpočtování (Green tagging) v dubnu 2024. Státy by se měly snažit o větší nadnárodní a mezikontinentální spolupráci. Vládám by měl být poskytnut soubor nástrojů pro zajištění souladu mezinárodních závazků, národních plánů a strategií, střednědobých a ročních rozpočtů. Je zapotřebí vyvinout nástroje pro hodnocení dopadu návrhů rozpočtů na emise skleníkových plynů, zaměřit se na odvětví, která produkují nejvíce emisí, a dále investovat do rozvoje makroekonomických modelů, které měří dopady klimatických politik. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/02/OECD_Beyond_green_tagging.pdf

Jón Blöndal

Budgeting in Chinese Taipei

Sestavování rozpočtu v Čínské republice na Tchaj-wanu

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2024, No. 1, p. 3-30

Studie představuje výsledky přezkumu rozpočtového procesu na Tchaj-wanu. Je rozdělena do pěti částí, které pokrývají problematiku ekonomické a fiskální výkonnosti Tchaj-wanu, profil Generálního ředitelství pro rozpočet, účetnictví a statistiku i proces tvorby rozpočtu a jeho schvalování. Závěrečná část představuje hlavní zjištění a klíčová doporučení. Dle doporučení je důležité, aby se čínský Tchaj-wan do budoucna více zaměřil na kvalitu veřejných výdajů a přerozdělování výdajů s cílem financovat své priority. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/3ec16dbd-en>

Andrew Blazey, Jón Blöndal, Laurence Dynes and Anne Keller

Budgeting in Singapore in 2025

Rozpočtování v Singapuru v roce 2025

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2025, No. 1, p. 1-25

Studie se věnuje sestavování státního rozpočtu Singapuru v r. 2025. Vláda musela čelit přísnější fiskální situaci a zároveň zachovat dlouhodobou fiskální udržitelnost. Studie je rozdělena do tří částí: první se zabývá klíčovými prvky rozpočtového rámce, druhá změnami v uplatňování rámce a třetí se zaměřuje na opatření, která podporují transparentnost a dohled nad vládními rozpočty. V zemi dochází ke zpomalení hospodářského růstu, stárnutí populace a průměrná porodnost je pod mírou nahrazení obyvatelstva. V reakci na vyšší sociální a zdravotní výdaje provedla vláda reformy rozpočtového rámce a také způsobu, jakým je tento rámec uplatňován. Autoři také popisují, jakým způsobem spolupracují tamní ministerstvo financí, kancelář premiéra, ministerstvo obchodu a průmyslu a měnový úřad při sestavování makroekonomických prognóz. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/79ec8b00-en>

Delphine Moretti, Nicolas Botton

Empowering fiscal reporting with digital and interactive approaches

Posílení fiskálního výkaznictví pomocí digitálních a interaktivních přístupů

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2025, No. 2, p. 3-33

Autoři na základě deseti případových studií identifikují klíčové společné rysy platform pro digitální a interaktivní fiskální výkaznictví. Fiskální platformy usnadňují přímý přístup k fiskálním údajům a jejich následnou prezentaci pro srozumitelnější chápání širší veřejností. Digitální platformy musí splňovat následující charakteristiky: dostupnost, srozumitelnost, důvěryhodnost a posilovat postavení uživatelů. Použití umělé inteligence může zdokonalit fungování fiskálních platform. Nicméně autoři uvádějí, že klasické papírové výkazy zůstanou jádrem fiskálního reportingu, je však možné je určitým způsobem integrovat s platformami pro lepší dynamiku. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/82070ddb-en>

Carsten Volkery

EU streitet um neue Milliarden für Rüstung und Industrie

EU se pře o miliardy na zbrojení a průmysl

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 15 (22.1.2025), S. 9

Evropská komise plánuje do léta předložit návrh rámce pro financování rozpočtu EU v letech 2028-2034, který bude obsahovat i zvýšené náklady na obranu a zbrojní průmysl. Při poslední revizi stávajícího rozpočtu na období do r. 2027 je na obranu vyhrazeno 65 miliard eur, 50 miliard z toho na podporu Ukrajiny. Na nadcházející období lze očekávat zvýšený rozpočet, mj. i v kontextu Draghiho zprávy a nutnosti investic do průmyslu a inovací pro udržení konkurenceschopnosti s USA a Čínou. EK v souvislosti s přípravou rozpočtu na nadcházející období pracuje na zjednodušení jeho systému, který ve stávající podobě obsahuje kromě 1 % HDP členských zemí i fond postpandemické hospodářské obnovy. Koncept nové podoby pracuje s národními plány oproti stovkám současných jednotlivých programů čerpání financí. Předmětem debaty je také otázka dalšího zadlužování evropského rozpočtu.

Alessandra Cepparulo, Guillaume Cousin, Allen Monks, Vito Ernesto Reitano

An evolving euro area policy mix

Rozvíjející se mix fiskální a monetární politiky eurozóny

Quarterly report on the euro area, Vol. 23 (2024), No. 2/3, p. 61-77

Článek se zaměřuje na roli fiskální politiky v eurozóně a na vývoj mixu monetární a fiskální politiky v průběhu posledních 25 let. Podle autorů je zapotřebí, aby v dobách krize fungovala monetární a fiskální politika státu komplementárně a s jednotným cílem. Toto se ukázalo v době pandemie covid-19, kdy soudržná a cílená politická reakce pomohla zmírnit rizika pro makroekonomickou a finanční stabilitu. V dobách, kdy je měnová politika omezená (například již nízkými úrokovými sazbami), může aktivistická fiskální politika hrát významnou roli. Opatření fiskální politiky mohou pomáhat přenášet účinky měnové politiky na konkrétní subjekty, podporovat poptávku nebo snižovat vysokou inflaci. Dle článku však nemusí být jednotný cíl fiskální a monetární politiky vždy nejlepším řešením, zejména v případě velkých nabídkových šoků, kdy by se fiskální politika měla soustředit na podporu domácností a firem a měnová politika na plnění inflačních cílů. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quarterly-report-euro-area-qrea-vol-23-no-23-2024_en?pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=ecfin-new-publication

Delphine Moretti, Anne Keller, Ivor Beazley

Financial Management Information Systems in OECD countries

Informační systémy finančního řízení v zemích OECD

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2024, No. 2, p. 3-23

Studie představuje informační systémy pro finanční řízení vládního sektoru (FMIS), jejich evoluci a způsob, jakým jsou v jednotlivých zemích OECD užívány. Tyto informační systémy zabezpečují fiskální řízení z různých aspektů. Důležité jsou podoby právních rámců a systém řízení veřejných financí. Dle autorů je potřeba standardizovat postupy, jako například kritéria pro zadávání zakázek napříč celou vládou, jednotný rámec pro účtovou osnovu a standardizované posuzování rizik. Množství států OECD plánuje reformovat své FMIS, jelikož technologie, které používaly doposud, jsou již zastaralé a nepostačují potřebám uživatelů. Proto by cílem budoucích informačních systémů finančního

řízení nemělo být pouze zlepšení efektivity finančního řízení, ale také schopnost rychle se vyvíjet, být transparentní a inovativní. Dle studie by přístup k vývoji informačního systému, který posiluje stávající interní vládní procesy, vedl k neuspokojivým výsledkům. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/ce8367cd-en>

Scherie Nicol, Giulia Morando, Freya Jansens

Gender budgeting in Brazil

Rozpočtování z hlediska rovnosti žen a mužů v Brazílii

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2024, No. 4, p. 1-33

Ačkoli Brazílie prosazuje hledisko rovnosti žen a mužů při sestavování rozpočtu, stále je zapotřebí se zaměřit na určité aspekty. Studie hodnotí víceletý plán Brazílie, který je zaměřen na oblast genderového rozpočtování, a navrhuje doporučení pro další posílení jeho účinnosti v krátkodobém a střednědobém až dlouhodobém horizontu. V krátkodobém pohledu doporučují autoři zvýšit transparentnost financování opatření na podporu žen v ročním rozpočtu. V delším časovém horizontu je důležité vypracovat komplexní národní plán rovnosti žen a mužů pod vedením ministerstva pro ženy. Základním principem tohoto plánu by měla být intersekcionalita, která uznává, že ženy z různých rasových, etnických a socioekonomických prostředí pocítují nerovnost mezi muži a ženami odlišně. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/fa31b226-en>

Andrew Blazey, Laurence Dynes, Anne Keller, Eva Ullinger, Camila Vammalle

Green budgeting in the Government of Canada

Zelené rozpočtování kanadské vlády

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2024, No. 3, p. 3-44

Kanadská federální vláda (Government of Canada) v oblasti rozpočtové politiky implementovala zelené rozpočtování, které představuje přístup fiskálního řízení s integrovanými klimatickými a environmentálními prvky v rámci rozpočtového rámce a procesů. Studie hodnotí pokrok kanadského ministerstva financí v zavádění zeleného rozpočtování s ohledem na OECD Green Budgeting Framework a zkušenosti dalších rozvinutých zemí. Je zdůrazněno, že Kanada již dosáhla výrazného pokroku při zavádění ekologického rozpočtování. Hodnocení OECD se také věnuje zelenému značení (green budget tagging) a jeho významu pro zlepšení vykazování v rozpočtových plánech. Autoři se domnívají, že označování ekologických rozpočtových iniciativ pravděpodobně neposune práci ministerstva v oblasti ekologického rozpočtování. Většího pokroku by mohlo být dosaženo implementací směrnici kabinetu o strategickém environmentálním a ekonomickém hodnocení do r. 2024. Ve srovnání s jinými zeměmi OECD studie identifikuje oblasti, které by ministerstvo financí mohlo zakomponovat do svého reportingu (např. více popisovat metodiky, které tyto reporty obsahují, a politické souvislosti rozpočtových iniciativ). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/1a110ac3-en>

D. Delhaes, M. Greive, J. Hildebrand, M. Koch, J. Münchrath, J. Olk

Kanzler ohne Geld : Schuldenbremse

Kancléř bez peněz : dluhová brzda

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 39 (25.2.2025), S. 4-5

Bliže k možnostem středových stran v německém Bundestagu, jak financovat rostoucí náklady na obranu. Článek představuje čtyři způsoby: změnu ústavy ve zrychleném řízení ještě před sestavením nové vlády, aby mohlo dojít k reformě dluhové brzdy (možnost je terčem kritiky kvůli sporné legitimitě rozhodnutí v období po nových parlamentních volbách); vyhlášení stavu nouze novou vládou (krok, umožňující mimořádné zadlužení); získání podpory pro změnu dluhové brzdy od levicových stran (zejm. Die Linke) a nebo využití evropských prostředků na financování obrany.

N. Bastian, F. Specht, M. Koch

Mehr Schulden für die Verteidigung der EU

Větší zadlužení na obranu EU

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 33 (17.2.2025), S. 7

Předsedkyně Evropské komise U. von der Leyenová na mnichovské bezpečnostní konferenci oznámila záměr umožnit vyšší státní zadlužení pro financování rostoucích nákladů na obranu prostřednictvím výjimky v Paktu stability a růstu. Děje se tak v souvislosti s výhledovým dosažením 3% hranice výdajů

na obranu ve většině členských zemí EU. Pakt stability a růstu nebude po nedávných reformách upravován, výjimky budou doprovázeny individuálními plány pro splátky dluhu pro jednotlivé členské země.

Kateřina Šimová

Není dluh jako dluh : zadlužení země lze poměřovat několika různými ukazateli

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 1, s. 19-21

Autorka vysvětluje pojmy státní dluh, dluh sektoru vládních institucí a dluh veřejného sektoru. Přibližuje jejich institucionální vymezení a instrumenty, které je tvoří. Zaměřuje se také na jejich vzájemné souvislosti. Grafy ukazují vývoj popisovaných typů dluhu Česka za období 2005-2023, poměr dluhu sektoru vládních institucí k HDP v zemích EU za rok 2023 i meziroční změnu dluhů za období 2006-2023. -- Viz i další příspěvky tematické sekce Dluhy ve statistice na s. 22-33.

Álfrún Tryggvadóttir, Andrew Park, Camila Vammalle, Eva Ullinger

Selective spending reviews in Chile

Výběrové revize veřejných výdajů v Chile

OECD Papers on Budgeting, Vol. 2024, No. 5, p. 1-27

Studie posuzuje aktuálně probíhající úsilí o revizi státních výdajů v Chile a porovnává výsledky s ověřenými postupy ostatních zemí OECD. Analýza obsahuje doporučení k posílení účinnosti přezkumu výdajů a provádí výběrovou revizi veřejných výdajů v oblasti osobních nákladů i administrativních a provozních nákladů. Autoři dále doporučují: stanovit formální mandát a jasně definovat opatření pro provedení selektivních přezkumů výdajů; standardizovat formu, jakou jsou prezentována zjištění přezkumů výdajů; zajistit, aby zjištění z přezkumů byla součástí rozpočtových jednání a aby přijatá doporučení byla zahrnuta do rozpočtu příslušného ministerstva. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/bb9194fe-en>

Moritz Koch, Julian Olk, Frank Specht

Wachstum durch Rüstung

Zbrojením k růstu

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 37 (21.2.2025), S. 3, 6-7

Podle analýzy společnosti EY může evropské zvýšení nákladů na obranu na 3 % HDP vytvořit přidanou hodnotu ve výši až 46 miliard eur, podpořit růst HDP až o 0,66 % a vytvořit přes 660 000 nových pracovních míst. V případě Německa by se pak jednalo o 6,4 mld. eur přidané hodnoty a 50 000 pracovních míst. V souvislosti s vývojem mezinárodní bezpečnostní situace oznámila předsedkyně Evropské komise U. von der Leyenová výjimku z evropských dluhových pravidel pro prostředky na obranu. Návrh pobaltských zemí vytvořit nový společný fond na podobném principu, jako Next Generation EU pro hospodářskou obnovu po koronaviru, byl sice odmítnut německým spolkovým kancléřem O. Scholzem, ve většině členských zemí EU se ale setkal s kladným postojem.

Milan Nejman, Evžen Woller

Zahraniční dluh Česka

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 1, s. 22-24

Zahraniční dluh ČR je sumou dluhových stavů závazků (korunových i cizoměnových) tuzemských subjektů ve vztahu k nerezidentům se stanovenou lhůtou splatnosti k určitému dni, obvykle ke konci čtvrtletí. Autoři seznamují se sestavováním statistik zahraniční zadluženosti, investiční pozice vůči zahraničí a dluhové služby z dlouhodobé zadluženosti. Poměr zahraničního dluhu ČR k HDP byl na konci června 62,8 %. V porovnání s dalšími státy není úroveň zahraničního zadlužení naší země nijak neobvyklá. Čistý zahraniční dluh Česka se nacházel v uplynulých letech víceméně ve věřitelské pozici, v případě salda investiční pozice tomu bylo naopak (záporné saldo činí 736 mld. Kč). Autoři se dále zaměřují na sektorové členění zahraničního dluhu a na používané instrumenty. Grafy ukazují vývoj struktury zahraničního dluhu podle dlužníků mezi lety 2023 a 2024, dále poměr zahraničního dluhu vůči HDP u vybraných zemí k 30.6.2024. - Odkazy. -- Viz i další příspěvky tematické sekce Dluhy ve statistice na s. 19-33.

Zdravotnictví

By Zarek Brot, Zack Cooper, Stuart V. Craig, and Lev Klarnet

Is there too little antitrust enforcement in the US hospital sector?

Jsou pravidla na ochranu hospodářské soutěže v americkém nemocničním sektoru vymáhána příliš málo?

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 4 (Insights), p. 526-542

Autoři v příspěvku analyzují vymáhání pravidel na ochranu hospodářské soutěže ze strany Federal Trade Commission (FTC) v USA v nemocničním sektoru. Ukazují, že v letech 2002-2020 došlo z celkových více než 1000 fúzí k vymáhání pravidel hospodářské soutěže pouze ve 13 případech. Z následných výpočtů pak vyplývá, že FTC pravidla pravděpodobně dostatečně nevymáhá, což vede k růstu cen. - Poznámky.

Životní úroveň

Ayşegül Şahin, Ilyas Siklar

Does monetary policy affect income distribution? : local projection evidence from Turkey

Má měnová politika vliv na rozdělení příjmů? : důkazy lokální projekce z Turecka

Politická ekonomie, Vol. 73 (2025), No. 1, p. 125-151

Studie zkoumá vztah mezi měnovou politikou a příjmovou nerovností v rozvojových zemích se zaměřením na Turecko. V analýze byla užitá data tureckého statistického úřadu získaná z výběrového šetření domácností za období 2006-2023. Za pomoci metody local projection a VAR modelu autoři zjišťují, že výrazné šoky měnové politiky mohou ovlivnit příjmy a majetek domácností, zejména ve prospěch příjmů z nemovitostí. Dopady jsou nejvýraznější u skupiny s nejvyššími příjmy, ovšem u skupiny se středními příjmy dochází k největšímu poklesu rozdělení příjmů. Zjištění poukazují na různorodé dopady měnové politiky na různé příjmové skupiny a přispívají k pochopení toho, jak měnová politika ovlivňuje nerovnost. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://polek.vse.cz/artkey/pol-202501-0005_does-monetary-policy-affect-income-distribution-local-projection-evidence-from-turkey.php?back=/magno/pol/2025/mn1.php?secid=1

Samuel Bowles and Mattia Fochesato

The origins of enduring economic inequality

Původ přetrvávající ekonomické nerovnosti

The Journal of economic literature, Vol. 62, (2024) No. 4, p. 1475-1537

Dle archeologických nálezů byly v době pravěku majetkové nerovnosti poměrně nízké, přetrvávají až v posledních 5 tisíciletích. Autoři v článku zkoumají, jaké procesy přispěly k tomu, že jsou nerovnosti ve společnosti nyní přetrvávající, a proč ke změně došlo právě na konci neolitu a ne již dříve během neolitické revoluce. - Poznámky.

Ostatní

Richard Milne

Greenland and the clash of the superpowers

Grónsko a střet supervelmocí

Financial Times, Vol. 2025, No. 41859 (6.2.2025), p. 17

Článek popisuje aktuální postavení dánských, grónských a amerických politických představitelů v nově vyvolaném slovním sporu o Grónsko. Podle bývalého dánského ministra by neměl být problém zvýšit přítomnost americké armády v Grónsku za předpokladu, že to je cílem americké reprezentace. Již v minulosti zde pobývalo násobně více amerických vojáků, než tomu je dnes, a jejich stažení iniciovaly Spojené státy. Grónská vláda uvedla, že země není na prodej, ovšem uvítala by případné americké investory. Autor se dále zaměřuje na nově vzniklé obchodní kanály za polárním kruhem a jejich ekonomickou strategii. Podle severských států je v jejich nejlepší zájmu ponechat severní pól neutrálním. Článek také zmiňuje postoj Číny k polárnímu kruhu, jelikož je druhou největší exportní zemí Grónska.

Šokující předpovědi jsou opět tady!

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 12, s. 12-17

Článek vychází z předpovědí Saxo Bank na r. 2025, které zvažují plný rozsah možných, i když ne vždy pravděpodobných, predikcí událostí potenciálně ovlivňujících finanční trhy. Rozebírají "černé labutě" v podobě cen elektřiny a zdanění datových center AI v USA; čínských stimulů ekonomiky v hodnotě 50 bilionů jenů; kurzu britské libry vůči euru vracející se na hladinu před brexitem; dvojnásobku hodnoty Nvidia vůči Applu; konce kartelu OPEC v důsledku překotné elektrifikace; bankrotu velké pojišťovny v souvislosti s přírodní katastrofou; zahájení éry dlouhověkosti díky lidskému srdci z biotiskárny; potopení amerického dolaru v důsledku činnosti Trumpovy nové administrativy.

James Politi, Felicia Schwartz, Steff Chávez

Trump's rapid pivot to Russia : war in Ukraine**Trumpův rychlý obrát k Rusku : válka na Ukrajině**

Financial Times, Vol. 2025, No. 41873 (22.2.2025), p. 6

Článek popisuje změnu, která nastala v americké zahraniční politice po inauguraci prezidenta D. Trumpa. Spojené státy nyní jednají přímo s Ruskem jako se silnou a rovnocennou mocností, což je chování, které země nezažila již dvě dekády. Článek zmiňuje postoje, které drží prezident Trump oproti V. Putinovi a V. Zelenskému. Ne všichni republikánští senátoři s tímto zahraničněpolitickým řešením souhlasí. Podle respondentů může tato politika vést k multipolárnímu světu, ve kterém ovšem mohou být Spojené státy osamocené.

Ray Dalio, Astrid Dörner, Sebastian Matthes

"Die USA könnten in drei Jahren pleite sein"**"USA mohou být za tři roky insolventní"**

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 42 (28.2.2025), S. 6-8

Rozhovor s R. T. Daliem, předním finančníkem, investorem a zakladatelem společnosti Bridgewater Associates. Zabývá se teorií pěti cyklů, které ovlivňují globální vývoj (dluhovým, politickým, geopolitickým, přírodním a inovačním cyklem). Aplikuje ji na mezinárodní vývoj posledních let s důrazem na roli USA ve vztahu k Číně, Evropě a Rusku. Blíže se věnuje současné mezinárodní roli Evropy v oblasti politiky a financí, podrobně rozebírá dopady razantního postupu Trumpovy administrativy na americký politický vliv a akciové trhy. Zabývá se rovněž problematikou rizik rostoucího amerického veřejného zadlužení a rozpočtové politiky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 69, (2025) č. 6**

Putin expanduje pomocí zbraní, Trump preferuje peníze: americký prezident představil velkolepý plán, s jehož pomocí by pokořil dílo ruských carů - téma čísla o snahách na připojení Kanady, Grónska a dalších území k USA (s. 10-13); Plnou parou o století zpět. Trump a jeho lidé usilují o budoucnost, která už tu byla - Trumpovým vzorem v hospodářské politice je prezident McKinley (s. 14-17); Přerozdělování mezi obcemi a státem je daňový socialismus. Musí se to změnit - rozhovor se starostou Prahy 9 T. Portlíkem (s. 18-23); Svátek lásky a především konzumu. Den sv. Valentýna je tu (s. 24-27); Stát chce více větrné energie, větrníky vyrostou i v lesích (s. 30-31); Polovina hodnoty solárních panelů pryč, poptávka fuč. Dodavatelé jsou v problémech (s. 40-41); Přichází legislativní smršť, která zjednoduší investice do energetiky (s. 42-43); Kam na střední - infografika (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 69, (2025) č. 7**

Putin ve světě odstartoval zbrojení a překreslil obchodní trasy: výsledek tříletých bojů: vylidněná a zničená Ukrajina a od Západu oddělené Rusko, jemuž Peking a Dillí hodily záchranné lano - téma čísla včetně rozhovoru s M. Romancovem (s. 10-17); Zdlouhavé stavební řízení není problém. Povolení je dost, ale nemá kdo stavět - rozhovor s generálním ředitelem Finep T. Pardubickým (s. 18-23); Tahle země není pro start-upy. Čtyři věci, které nakopnou růst nadějných firem (s. 24-27); Revoluce AI? Nikoliv, na její nasazení ve velkém si počkáme ještě pár desítek let - rozhovor s V. Svátkem, specialistou

na technologie a navrhování IT architektury (s. 28-31); Bohatí jsou unaveni drahým zbožím. V nákupech začali hledat i smysl - investice do luxusu (s. 46-47); Závody v umělé inteligenci: infografika znázorňuje, jak si AI vede při odpovědích na vědecké otázky (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 8

Každému podle jeho potřeb. Reklama cílí přímo na vaše tělo: marketéři používají nové metody, jak se co nejlépe vlichotit do přízné zákazníků. Jak jim nesednout na lep? - téma čísla (s. 10-17); Cesta z hlavního města. Bydlení do hodiny vlakem se dá pořídit za polovinu (s. 24-27); Čínský autopřemysl čekají fúze. Má vzniknout holding, větší než současná jednička BYD (s. 28-29); Malý Baťa z Prostějova: textilní magnát Arnošt Rolný - seriál České podnikání (s. 30-33); Nenasytná umělá inteligence požírá stále víc energie, čipů i surovin (s. 40-41); Regiony, kde se daří - infografika dokládající pořadí v indexu prosperity regionů ČR (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 9

Friedricha Merze čekají v Německu i právní problémy (s. 7); Díky covidu lidé zjistili, že výplatu lze získat i bez práce: jednadvacáté století formovaly tři události. 11. září, finanční krize z roku 2008 a pandemie. S následky covidu se pereme dodnes - téma čísla o tom, jak se proměnila společnost a ekonomika pět let od začátku pandemie (s. 10-17); Česku vládnou populisté, Fiala není výjimkou - rozhovor s M. Kalouskem, exministrem financí a konzervativním politikem (s. 18-23); Nezaměstnanost v Česku stoupá. Nemusí to však být špatná zpráva (s. 24-27); Státním lidem se blíží refixace hypotéky. Co udělat, aby se splátka zvýšila co nejméně? - úroky z hypoték (s. 36-37); Penzijní fondy jako páni domácí. V Evropě jim patří stovky bytů (s. 38-39); Zbrojení podle Evropanů - infografika s výdaji na obranu jednotlivých členských států EU (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2025, č. 7-8

Naši Ukrajinci - zůstat, nebo jít? Téměř 400 tisíc Ukrajinců žije po třech letech války pod dočasnou ochranou v ČR. To se ale může velmi rychle změnit. Co bude s Ukrajinci, dojde-li letos k příměří, když se jich naprostá většina nechce z Česka vrátit? - téma čísla (s. 14-18); Třileté výročí třídenní operace: dnes, 24. února, jsou tomu tři roky, co se do Evropy vrátila válka (s. 20-24); Digitální Česko: zebra s pruhy sprintera (s. 26-30); Regulační mánie technologií - komentář (s. 34); Firmy se nehaní: právnické osoby se opět mohou domáhat zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do dobré pověsti (s. 42-43); Ve společnosti bobtná agrese: budoucí šéfka žalobců Lenka Bradáčová v rozhovoru hovoří o kriminalitě v oblasti financí, vyšetřování ruských válečných zločinů, rostoucí agresí mezi lidmi i důvodech, jež hrály roli při jejím rozhodování stát se nejvyšší státní zástupkyní (s. 44-49); Luxus na kapačkách: prodejci drahého zboží v uplynulých letech rychle rostli a razantně navyšovali ceny. Nyní se obávají stagnace - spotřební průmysl (s. 56-60); České pivo popíjené vlastenecky i světácky - seriál Byznys první republiky (s. 62-65); Čínské značky útočí na český trh: ojeté vozy vyrobené v Číně nastupují i do autobazarů (s. 68).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2025, č. 9

Čistá průmyslová iluze - komentář k plánu na zvýšení konkurenceschopnosti EU (s. 12-13); Praha tramvajová: hlavní město spěchá s novými tratěmi pro tramvaje, ve hře je evropský příspěvek 3,9 miliardy korun - téma čísla (s. 14-18); Aktuálně jsme lídrem v digitalizaci zdravotních pojišťoven - rozhovor s J. Diesslem, ředitelem Vojenské zdravotní pojišťovny (s. 30-31); Kdo je kdo v motolském systému moci (s. 32-33); Evropa, příliš drahé místo pro výrobu: drahé energie a přísná regulace emisních povolenek vedou k hromadnému uzavírání továren a přesunu výroby mimo EU (s. 34-35); Trumpova cla otřásají světem: Spojené státy jako největší ekonomika světa nyní aplikují průměrnou celní sazbu, která je nejvyšší od roku 1943 (s. 38-39); Grónsko obklíčené velmocemi: americký prezident Trump opakovaně hovoří o získání kontroly nad největším ostrovem světa, aby posílil bezpečnost USA v Arktidě. Mocnosti si na toto území myslí čím dál víc - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-44) a související příspěvek na s. 46-47; Brusel zmírní systém emisních pokut: české automobilky uvítaly pragmatický přístup EK (s. 52); Je na trhu českého rizikového kapitálu nafouklá bublina? (s. 58).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 30 (12.2.2025)**

Banky chystají nový bezpečnostní systém, který ochrání úspory klientů - kyberpodvody a mezibankovní komunikační systém Safe-D (s. 1); Vláda naráží s příspěvků na penzi pro náročné profese - důchodový systém a povinné podnikové příspěvky (s. 5); Afrika potřebuje technologie a obnovitelné zdroje, české firmy z toho mohou těžit - rozhovor s ministrem životního prostředí P. Hladíkem (s. 6-7); Elon Musk prahne po OpenAI. Chce nás oslabit, zareagoval její šéf Sam Altman (s. 10) a související komentáře na s. 14; Revize Green Dealu je úderný slogan, do praxe má ale daleko - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 34 (18.2.2025)**

Žebříček největších hypotečních bank v Česku. Která prodala nejvíce úvěrů a kdo se stal skokanem roku? - úvěry na bydlení (s. 3); Výsledek schůzky evropských lídrů v Paříži: zaměříme se na uvolnění dluhových pravidel kvůli zbrojení (s. 4); Jak platit rychle, ale bez karet? Online převod zajistí metoda stará desítky let (s. 5); Čínský autoprůmysl čekají fúze. Má vzniknout holding, který bude větší než současná jednička BYD (s. 8); USA chtějí v zahraničním byznysu uplácet stejně jako Čína, Trump kvůli tomu pozastavil zákon z roku 1977 - Foreign Corrupt Practices Act (s. 11); Zdravotnické nadstandardy ožívají. Kvalitu péče to ale nezlepší - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 35 (19.2.2025)**

Ceny bytů v Česku se v průměru poprvé dostaly nad 110 tisíc korun za metr: podle Deloitte loni byty v Praze a krajských městech v průměru podražily o 15 procent (s. 1); Podíl pasivního investování je děsivý, celé to připomíná technologickou bublinu - rozhovor s P. Borkovcem z Partners (s. 8-9); Do větrníků půjdou v EU stovky miliard. Jedničkou bude polsko-dánský megaprojekt v Baltském moři (s. 11); Tahle země není pro start-upy. Čtyři zásadní věci, které nakopnou jejich růst (s. 12); Vítězové a poražení celních válek - komentář (s. 13); Podpora bydlení se státu vymkla z rozpočtu. A nic nevyřešila - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 36 (20.2.2025)**

Sbohem, daňové slevy. Letos se přiznání statisícům lidí prodraží, a to až o 42 tisíc korun - omezení některých slev na dani (s. 4); Stamilionový účet za nezákonný monopol VZP. Stát má platit pojišťovně miliardáře Pražáka (s. 5); Lék pro ekonomiku Německa: šest stran - šest různých receptů, všechny na dluh (s. 6); Nová studie: USA pomohly Ukrajině míň než Evropa. Pochybnosti o ocenění americké techniky navíc zůstávají - válka na Ukrajině (s. 10); I čistý průmysl může být konkurenceschopný, věří Evropská komise. Z utajovaného dokumentu unikly první informace (s. 12); Banky připravují spuštění okamžitých europlateb. To může znamenat "eldorado" pro kyberpodvodníky - okamžité SEPA platby od r. 2027 (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 38 (24.2.2025)**

Bezzubý boj s černým zaměstnáváním? Z pokut se nevybrala ani polovina (s. 1); EU musí změnit jednotný trh. Bariéry mezi státy jsou větší než hrozící Trumpova cla (s. 10); Evropa se pokusí odvrátit americká cla na dovoz aut. Těžce by zasáhla hlavně německé automobilky (s. 11); Odchod z důchodového systému by skončil jistou katastrofou - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 40 (26.2.2025)**

Z Green je Clean. Sedm bodů materiálu, který má uzdravit evropský průmysl: vysoké ceny elektřiny poškozují konkurenceschopnost evropských firem. Navrhovaný Clean Industrial Deal má průmyslu pomoci. Zásadní oslabení cílů klimatického Green Dealu ale nepřináší (s. 1); Rozpočet obrany poroste. Dvě procenta HDP nestačí (s. 2); Efekt Trump vyprechal. Bitcoin nejen kvůli prezidentovi USA ztratil pětinu hodnoty, co vše stojí za jeho propadem (s. 3); Merz chce změnit dluhovou brzdu. Může uspět? (s. 7); Mohou Trumpovy hrozby přivést starý kontinent ke kolapsu? - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 42 (28.2.2025)**

Za deset let porazilo inflaci jen sedm penzijních fondů (s. 1-2); Evropa čeká na Trumpova cla ve výši 25 procent. Odpovíme rozhodně a okamžitě, tvrdí Brusel (s. 3); Ani sleva nedokázala zvednout počet částečných úvazků. Tady jsou důvody, proč to podle firem nejde (s. 4); Počet kybernetických útoků vzrostl za poslední tři roky o 7.000 procent - rozhovor s J. Šedivým z mezinárodní telekomunikační skupiny Cetin (s. 8-9); Největší problém při nákupu zbraní pro armádu nejsou peníze - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 45 (5.3.2025)**

Obchodní válka začala. Čeká se, jak tvrdě zasáhne Evropu: americký prezident v úterý zahájil plnohodnotnou obchodní válku, když uvalil nová cla na Kanadu, Čínu a Mexiko. Všichni čekají, jaký úder přijde na Evropu (s. 1); OECD očekává rychlejší růst české ekonomiky (s. 2); Zastavení pomoci Ukrajině, ponížení Zelenského: proč to Trump dělá? - válka na Ukrajině (s. 3) a související komentář na s. 13; Česko má jedinečnou šanci. Rozvoji čipového průmyslu ale musí pomoci vláda - rozhovor s tchajwanským profesorem ekonomie Y.-Ch. Chuangem (s. 8-9); Tři úkoly pro Evropu v roce 2025: musíme se rychle postavit na vlastní nohy (s. 14-15).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 46 (6.3.2025)**

Éra velkých baterek a bič na solárníky. Co vše přináší energetická meganovela - novela energetického zákona Lex OZE III (s. 1); Meziroční inflace v Česku v únoru mírně zpomalila - 2,7 % (s. 2); Nová auta v EU mají být od roku 2035 bez emisí, potvrdila EK (s. 2); Máte příjmy z OnlyFans nebo Vinted? Finančák o tom nově ví. A rozjede daňové kontroly - nová oznamovací povinnost online platform (s. 3); Změny u firem nebo "inflační automat". Přehled hlavních novinek u poplatníků za veřejnoprávní média - koncesionářské poplatky (s. 4) a související komentář na s. 13; Když jde Trump po Kanadě tak tvrdě, "sejme" cly i Evropu - komentář (s. 12); Výnos za loňský rok přes třicet procent. Proč mezi penzijními fondy jeden vyčnívá (s. 14).

Účetnictví**Sv. 2025, č. 2**

Následné povinnosti související s účetní závěrkou (s. 2-8); Kapitalizace úroků do majetku (s. 9-13); Dorovnávací daně - koho a jak se dotknou? (s. 25-29); Judikát Nejvyššího správního soudu České republiky k tématu daňového ručení (jednatele) dle ustanovení § 171 daňového řádu - NSS sp. zn. 10 Afs 4/2024-45 (s. 30-35); Průzkum "česká účetní" aneb jak fungují účetní v Česku a co si Češi o účetních myslí (s. 47-51).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 23, (2025) č. 1-2**

Daňové priznání veřejně prospěšných subjektů (s. 19-23); Souhlas zřizovatele s právním jednáním příspěvkové organizace (s. 24-29); Zaměstnanecké benefity v roce 2025 (s. 34-36); Kontrola příspěvkové organizace a ochrana osobních údajů (s. 37-38); Nestátní neziskové organizace v dani z příjmů právnických osob (s. 39-42).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	48
Družstevnictví.....	48
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	49
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	49
Informatika. Počítače.....	50
Podnik a podnikání	50
Právo.....	50
Ostatní	51

Daně

30459 Pouze prezenčně

Hana Marková

Daňové zákony : úplná znění platná k 1.1.2025

Praha : Grada, 2025, 350 stran

Úplná znění všech daňových zákonů. Jejich přehled je společně se stručným komentářem k hlavním změnám uveřejněn v úvodu. Do textů zákonů jsou zapracovány změny, jejichž účinnost je stanovena k 1.1.2025. Vyznačeny jsou i změny k 1.7.2025. Novelizovaný text v zákonech je zobrazen odlišným typem písma. - 36. vydání - ISBN: 978-80-271-5716-7 (brožováno)

30463

Iva Rindová, Jana Rohlíková

Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2024

Olomouc : ANAG, 2025, 550 stran

Hlavní změny a základní principy ročního zúčtování za rok 2024. Výklad postupů vyplnění daňového přiznání a žádosti o provedení ročního zúčtování včetně řešení nestandardních postupů. Přehled slev na dani a nezdanitelných částí základu daně za rok 2024 pro roční zúčtování. Příklady vyplnění a jiná řešení. Odpovědi na nejčastější dotazy. Vyplnění tiskopisů. Znění souvisejících předpisů (výňatky ze zákona, pokyny a informace GFR, daňový řád). - 29. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-412-4 (brožováno)

30462

Ondřej Trubač, Ondřej Málek

Zákon o Finanční správě České republiky : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2025, xiii, 158 stran

Komentované znění zák. č. 456/2011 Sb., o Finanční správě ČR, ve znění pozdějších předpisů (poslední podchycený je zák. č. 284/2021 Sb.). Komentář je doplněn citacemi z důvodové zprávy, souvisejícími předpisy a judikaturou. Přílohy obsahují organizační schéma resortu a přehled dalších předpisů. Právní stav publikace je ke dni 1.1.2025. - 2. vydání - ISBN: 978-80-286-0106-5 (brožováno)

Družstevnictví

30475

Jan Slaviček, Eduard Kubů ; za spolupráce Jiřího Kohoutka

Politika v družstvech - družstva v politice : analýza komplikovaného vztahu v českých zemích (1918-1938)

Praha : Academia, 2024, 367 stran : ilustrace (převážně barevné), portréty, faksimile

Publikace se zaměřuje na vývoj družstevního hnutí v českých zemích v meziválečném období (roky 1918-1938). Družstva v té době tvořila plnohodnotnou součást hospodářského, sociálního, kulturního i jiného života společnosti. Autoři analyzují vývoj a struktury nacionálně českého a německého družstevnictví českých zemí, dobové společenské výpovědi i programy a družstevní aktivity významných českých (československých) a německých politických stran v první republice. Zabývají se také významem politizovaných družstevních svazů. Na reprezentativním podkladu vybraných družstev nejrůznějších typů a družstevních svazů dokládají rozmanitou podobu družstevního života. Ten se vyznačoval vysokou mírou flexibility a schopností adaptace na konkrétní potřeby družstevníků - členů. Provázání většiny družstev s politickými stranami bylo obecně přijímanou realitou, i když kritizovanou. Jsou představena i nečetná, ale významná družstva účelově zakládaná a ovládaná politickými stranami, využívaná k propagandě i k financování strany. - Vydání první - ISBN: 978-80-200-3587-5

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30391

Rachel O'Dwyer

Tokens : the future of money in the age of the platform**Tokeny : budoucnost peněz ve věku platformem**

Brooklyn, New York : Verso, 2023, 312 stran

Základní průvodce novým prostředím NFT, Web3, Crypto a DAO a varování před politickými důsledky toho, co se stane, když si kapitalismus platformem přijde pro peníze ve vaší kapse. Peníze jsou nahrazovány tokeny, ať se podíváte kamkoli. Digitální platformy vydávají nové druhy věcí podobných penězům: telefonní kredit, akcie, dárkové poukazy, herní tokeny, zákaznická data atd. Co to ale znamená, když se online platformy stávají novými bankami? Jaké nové druhy kontroly a diskriminace se objeví, když jsou peníze vázány na konkrétní aplikace nebo akce, politiky nebo identity? Autorka zkoumá historii mimopeněžních ekonomik a ukazuje, že soukromé a grassroots tokeny vždy pronásledovaly reálnou ekonomiku. Ale jak velké technologické platformy vydávají nové nástroje podobné penězům, tokeny jsou najednou všude. Pracovníci Amazonu Turk dostávají mzdu v dárkových kartách. Online streameré obchodují se seznamy přání. Převody peněz do zahraničí se posílají prostřednictvím telefonního kreditu. Bitcoin, dárkové karty, NFT, zákaznická data a herní tokeny jsou novými penězi ve vyvíjející se ekonomice. Je to vývoj, který zpochybňuje rovnováhu sil mezi online impérií a státem. Tokeny mohou nabízet flexibilní, dokonce podvratnou cestu k odškodnění. Pro samotné platformy však mohou být prostředkem k získání nových děsivých pravomocí. - Poznámky. - ISBN: 978-1-83976-834-7 (vázáno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

30458

Jiří Weigl, Václav Klaus, Lenka Zlámalová, Martin Slaný, Lukáš Kovanda, Ivo Strejček, Ladislav Ják, Jan Fiala

Bezvýchodný marasmus

Praha : Institut Václava Klause, 2025, 79 stran

Sborník obsahuje texty ze semináře, který se uskutečnil v Institutu V. Klause v září 2024. Úvodní příspěvek ze semináře J. Weigla s názvem "Bezvýchodný marasmus" kriticky hodnotí současnou ekonomickou situaci České republiky a její vládní hospodářskou politiku. Upozorňuje na absenci národohospodářského pohledu na ekonomickou situaci země. Na tuto kritiku navazují příspěvky ekonomů, účastníků semináře (Klaus, Zlámalová, Slaný, Kovanda) a další doplňkové texty. Kde vidí ekonomové největší problémy české ekonomiky a s jakými návrhy přicházejí? Obsahem jejich příspěvků jsou taková témata jako např. stav reálné ekonomiky, státní rozpočet, dotace, stagnace hospodářského růstu, opotřebenění průmyslu, dostupnost a ceny energií v delší perspektivě, stavebnictví, rigidita trhu práce aj. - Vydání první - ISBN: 978-80-7542-109-8 (brožováno)

30390

Daniel Susskind

Growth : a reckoning**Růst : zúčtování**

[London] : Allen Lane the Penguin Press, 2024, xix, 342 stran : grafy

Hospodářský růst v uplynulých dvou stoletích osvobodil miliardy lidí od chudoby a zajistil, že náš život je mnohem zdravější a delší. Neomezená snaha o růst proto určuje hospodářský život na celém světě. Tato prosperita však přišla za cenu obrovského prohloubení nerovností, destabilizace technologií, ničení životního prostředí a změny klimatu. V naší éře anemického ekonomického pokroku je pro mnohé starostí zpomalování růstu - ve Velké Británii, Evropě, Číně i jinde. Jiní pochopitelně tvrdí, že jedinou cestou vpřed je "degrowth", což znamená zmenšování našich ekonomik. Autor v rozsáhlé analýze plné historického vhledu tvrdí, že se růstu nemůžeme vzdát, ale ukazuje, jak jej musíme přeměřovat, aby lépe odrážel to, čeho si skutečně vážíme. Zkoumá, co je skutečnou hnací silou růstu, a nabízí originální nápady, jak bojovat s naším ekonomickým zpomalením. - Poznámky. - ISBN: 978-0-241-54230-9 (vázáno)

Informatika. Počítače

30392

Eric Sarrion

Exploring the power of ChatGPT : applications, techniques, and implications**Zkoumání síly ChatGPT : aplikace, techniky a důsledky**

[New York] : Apress, 2023, xi, 204 stran : Obrázky

Knihla učí používat rozsáhlý model zpracování přirozeného jazyka vyvinutý společností OpenAI: ChatGPT. Vysvětluje, jak ChatGPT využívá strojové učení k autonomnímu generování textu na základě uživatelských vstupů, a zkoumá významné důsledky pro lidskou komunikaci a interakci. Autor sleduje různé aspekty ChatGPT, včetně jeho vnitřního fungování, využití v počítačových projektech a dopadu na zaměstnanost a společnost. Kniha začíná úvodem do ChatGPT zahrnujícím jeho verze, oblasti použití, způsoby spolupráce s neuronovými sítěmi, NLP a jeho výhody a omezení. Dále seznamuje s aplikacemi a projekty pro vývoj školení s využitím ChatGPT a také s osvědčenými postupy pro jeho použití. Poté se zabývá etickými důsledky ChatGPT, jako jsou potenciální nevýhody a rizika, předpisy a normy. Následuje diskuse o budoucích perspektivách ChatGPT. Knihu uzavírají praktické příklady použití, například tvorba textového obsahu, programování software, inovace a kreativita. - ISBN: 978-1-4842-9528-1 (brožováno)

Podnik a podnikání

30474

František Klimeš, Miroslava Večeř, Igor Večeř

Obchodní korporace : hmotněprávní, daňové, účetní a insolvenční aspekty

Praha : Leges, 2024, 236 stran

Ucelený přehled o právních aspektech spojených s činností obchodních korporací. Výklad postihuje jak oblast práva obchodního s akcentem na právo obchodních společností, tak práva finančního a daňového včetně účetnictví a je doplněn o náhled do oblasti insolvence a restrukturalizace. Publikace představuje firemní procesy od založení a vzniku obchodní korporace přes období jejího životního cyklu až k jejímu případnému zrušení a likvidaci. Důraz je kladen i na povinnosti orgánů obchodních korporací. Část publikace je věnována otázkám přeměn obchodních korporací a daňovým a účetním aspektům. Nechybí ani nařízení EU týkající se právního rámce pro implementaci nástrojů AI. - Vydání první - Publikace je určena pro posluchače právních a ekonomických oborů, advokáty, podnikové právnický, daňové poradce a podnikatele. - ISBN: 978-80-7502-733-7

Právo

30461

Dana Roučková, Zdeněk Schmied

Zákoník práce k 1. 1. 2025

Olomouc : ANAG, 2025, 215 stran

Platné znění zákoníku práce k 1.1.2025, rozdělené do jednotlivých ucelených částí, k nimž je připojen stručný souhrnný komentář. Ten popisuje věcné změny provedené novelami z roku 2024 a je doplněn aktuální soudní judikaturou. - 22. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-4148 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30480/1618

Cestovní náhrady. Další náhrady a náležitosti. Odměňování v podnikatelské sféře 2025 : redakční uzávěrka 13.1.2025

30480/1615

Daň z přidané hodnoty 2025 : zásadní změny zákona o DPH od 1.1.2025 : redakční uzávěrka 1.1.2025

30480/1616

Daně z příjmů. Daňová opatření ve vztahu k Ukrajině : redakční uzávěrka 1.1.2025

30480/1620

Oceňování majetku. Cenové předpisy : redakční uzávěrka 20.1.2025

30480/1617

Spotřební daně. Lích. Energetické daně 2025 redakční uzávěrka 13.1.2025

30480/1621

Správní řád. Přestupky. Soudní řád správní : redakční uzávěrka 27.1.2025

30480/1622

Státní služba : redakční uzávěrka 27.1.2025

30480/1619

Trestní předpisy : redakční uzávěrka 20.1.2025

Ostatní

30457

Václav Klaus

Jdeme od listopadu 1989 stále kupředu? : pohled jednoho z aktérů tehdejší doby

Praha : Institut Václava Klause, 2024, 63 stran

Zamyšlení V. Klause k 35. výročí polistopadových změn po pádu komunistického režimu ve východní a střední Evropě, v České republice a v české společnosti. Základní myšlenou textu je teze, že se polistopadová cesta vpřed poněkud zadržela. Klaus hodnotí politický a ekonomický vývoj a konstatuje, že politické a ekonomické změny devadesátých let nebyly dotaženy do konce a že nastává postupné vrácení se zpět do minulosti. Jeho esej se věnuje politice, politickým stranám, ekonomii i mezinárodní situaci. Je doplněna o dřívější texty uveřejněné ke kulatým výročím 17. listopadu 1989 z let 2009, 2014 a 2019. - Vydání první - ISBN: 978-80-7542-111-1

30460

Angela Merkelová a Beate Baumannová ; přeložila Michaela Škultéty

Svoboda : paměti 1954-2021

Praha : Práh, 2024, 629 stran, 32 nečíslovaných stran obrazových příloh : ilustrace (převážně barevné), portréty
Politické memoáry Angely Merkelové, která stála šestnáct let v čele německé vlády a svými činy a postoji utvářela německou, evropskou i mezinárodní politiku i společnost. Ve svých pamětech se ohlíží za životem ve dvou německých státech – do roku 1990, kdy žila v NDR a od roku 1990 ve znovusjednoceném Německu. Merklová popisuje každodenní život v úřadu kancléře i situace, kdy přijímala rozhodnutí zásadního významu. Nechává nahlédnout do zákulisí mezinárodní politiky. Vykresluje vývoj mezinárodní spolupráce a odhaluje, pod jakým tlakem jsou političky a politici, když v globalizovaném světě hledají řešení komplexních problémů. - Vydání první - Přeloženo z německého originálu Freiheit. - ISBN: 978-80-7696-038-1

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 16:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Letní výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna>

Intranet:

<https://knihovna.urad.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovníctví The Economist Finansy Soudní rozhledy
danová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
ravní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné rozp
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
scal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Finanční, daňový a účetní bulletin O
finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone